

Finnish
Consulting
Group

SUNDA
LOKALER 2028

Sunda lokaler 2028: Utredning av ungdomslokaler

UTREDNING

Undervisnings- och kulturministeriet

17.2.2025

17.2.2025

Innehåll

Förkortningar och begrepp	4
Sammanfattning	7
1 Inledning	8
1.1 Utgångspunkter	8
1.2 Översikt över antalet unga i Finland	9
1.3 Ungdomslokaltjänster i lagstiftningen	14
2 Ungdomslokaler i siffror och euro	16
3 Ungdomslokaler i lärdomsprov	18
4 Enkät om ungdomslokaler	21
4.1 Ungdomslokalernas antal och öppettider	22
4.2 Vem äger ungdomslokalerna?	27
4.3 Målgrupper, besökare och deras åldersstruktur	29
4.4 Ungdomslokalernas funktionalitet	31
4.5 Gruppverksamhet och möten på tu man hand	37
4.6 Ungdomslokalernas tillgänglighet	40
4.7 Lokalernas egenskaper	42
4.8 Digitala och mobila lokaler	46
4.9 Ungdomslokalernas skick	48
4.10 Ungdomslokalernas årliga kostnader och investeringsbehov	52
5 Sammanfattning av enkäten	56
6 Slutsatser	59
Bilagor	62

17.2.2025

Bilder

Bild 1. Antalet 12–28-åringar enligt landskap 2024, tusen unga. Källa: Statistikcentralen.	10
Bild 2. Andelen 12–28-åringar i olika åldersgrupper av landskapets totala befolkning 2024. Källa: Statistikcentralen.....	11
Bild 3. Den procentuella utvecklingen för 12–28-åringar enligt landskap 2010–2024. Källa: Statistikcentralen.....	12
Bild 4. Den procentuella utvecklingen för 12–28-åringar enligt landskap 2024–2040 i Statistikcentralens befolkningsprognos 2024.	13
Bild 5. Skillnaderna i nettodriftskostnaderna för ungdomsarbetet per ung person är stora i kommunerna i Fastlandsfinland, från några tiotals euro till över tusen euro per ung person. På bilden motsvarar en balk en kommun. Källa: Statskontoret.....	17
Bild 6. Investeringsutgifter för ungdomsverksamhet per 0–28-åringar (uppgift 2023) i de största städerna 2015–2023. Källa: Statskontoret	18
Bild 7. Investeringsutgifter för ungdomsverksamhet per 0–28-åringar (uppgift 2023) i en del av landskapscentrumen 2015–2023. Källa: Statskontoret	18
Bild 8. Medeltalet för antalet ungdomslokaler i olika bakgrundsgrupper utifrån svaren från dem som svarade på enkäten.	23
Bild 9. Antalet ungdomslokaler i förhållande till ungdomsbefolkningen (12–28-åringar) granskat enligt olika bakgrundsgrupper.	24
Bild 10. Antalet ungdomslokaler landskapsvis utifrån de kommuner som svarade på enkäten.	25
Bild 11. Antalet ungdomslokaler landskapsvis per tusen 12–28-åringar.	26
Bild 12. Ägarstrukturen för kommunernas ungdomslokaler.....	27
Bild 13. Fördelningen av svaren på frågan Har ni lagt ned ungdomslokaler under de senaste 5 åren?	28
Bild 14 Orsaker till nedläggning av ungdomslokaler (n=42).....	29
Bild 15. Veckodagar då en ungdomslokal är öppen i kommunerna.....	30
Bild 16. Målgrupper för ungdomslokalverksamheten enligt kommungrupp (urbana kommuner n=45, tätortskommuner n=43, landsbygdskommuner n=107)	31
Bild 17. Fördelningen av svaren på frågan Motsvarar de nuvarande ungdomslokalerna kommunernas nuvarande kvantitativa behov?	32
Bild 18. Fördelningen av svaren på frågan Motsvarar de nuvarande ungdomslokalerna de kvantitativa behoven i framtiden?	33
Bild 19. Fördelningen av svaren på frågan Motsvarar de nuvarande ungdomslokalerna behoven i den nuvarande verksamheten?.....	35
Bild 20. Fördelningen av svaren på frågan Motsvarar de nuvarande ungdomslokalerna de framtida verksamhetsbehoven?	36
Bild 21. Fördelningen av svaren på frågan I hur stor andel av ungdomslokalerna i er kommun är följande saker i skick – möjlighet till gruppverksamhet	38
Bild 22. Fördelningen av svaren på frågan I hur stor andel av ungdomslokalerna i er kommun är följande saker i skick – möjlighet till möten på tu man hand med handledaren	39
Bild 23. Fördelningen av svaren på frågan Är ungdomslokalerna i er kommun tillgängliga?	41
Bild 24. Bedöm om ungdomslokalerna i er kommun är placerade så att barnen och ungdomarna självständigt kan ta sig till ungdomslokalen?	42
Bild 25. Fördelningen av svaren på frågan I hur stor andel av ungdomslokalerna i er kommun är följande saker i skick – nätförbindelser	43
Bild 26 Fördelningen av svaren på frågan I hur stor andel av ungdomslokalerna i er kommun är följande saker i skick – sammanställning av lokalernas fysiska egenskaper	44

17.2.2025

Bild 27 Fördelningen av svaren på frågan I hur stor andel av ungdomslokalerna i er kommun är följande saker i skick – sammanställning av lokalernas säkerhetsrelaterade egenskaper.	45
Bild 28. Fördelning av svaren på frågan Använder er kommun en digital eller virtuell ungdomslokal?.....	47
Bild 29. Fördelningen av svaren på frågan Finns det en mobil ungdomslokal i kommunen?	48
Bild 30. Andelen ungdomslokaler där en grundlig renovering har genomförts under de senaste 5 åren. Svaren har viktats med antalet ungdomslokaler i kommunerna.	49
Bild 31. Andelen ungdomslokaler med behov av grundlig renovering under de kommande 5 åren. Svaren har viktats med antalet ungdomslokaler i kommunerna.	50
Bild 32. Andelen ungdomslokaler där en grundlig renovering kommer att genomföras (finns på investeringslistan) under de följande fem åren. Svaren har viktats med antalet ungdomslokaler i kommunerna.	51
Bild 33. Driftskostnader för ungdomslokaler enligt landskap (interna och externa hyror, el, vatten, värme) per ung person i åldern 12–28 år. Källa: TT28-enkät om ungdomslokaler, n=197.	52
Bild 34. Ungdomstjänsternas nettodriftskostnader 2023 per ung person i åldern 12–28 år enligt landskap. Källa: Statskontoret.	53
Bild 35. Fördelning av svaren på frågan Är den nuvarande finansieringen tillräcklig för ett ändamålsenligt underhåll av ungdomslokalerna?	54
Bild 36. Fördelning av svaren på frågan Är den nuvarande finansieringen tillräcklig för att utveckla ungdomslokalerna?	55

17.2.2025

Förkortningar och begrepp

Byggnadsklassificering

Byggnadsklassificeringen är avsedd för klassificering av byggnader enligt deras användningsändamål. Klassificeringen kan också användas som klassificering av verksamhetslokaler. Klassificeringen är endast avsedd för klassificering av husbyggnader. (Statistikcentralen 2018).

Huvudsakligt användningsändamål

I byggnadsklassificeringen klassificeras husbyggnaderna enligt deras huvudsakliga användningsändamål, dvs. enligt de utrymmen som verksamheten i byggnaden kräver. Klassificeringen av en byggnad (lokal) i en viss klass beror huvudsakligen på för vilket användningsändamål största delen av byggnadens totala yta eller byggnadsrättsliga våningsyta används. (Statistikcentralen 2018).

07 Byggnader för samlingslokaler

Till byggnadsklass 07 Byggnader för samlingslokaler hör byggnader avsedda för föreställningar, fester, utställningar, tävlingar och övriga evenemang eller motionsmöjligheter för allmänheten eller medlemskåren. Byggnader för samlingslokaler är kulturbyggnader, förenings- och klubblokalsbyggnader, byggnader för religiösa samfund, idrotts- och motionsbyggnader samt övriga byggnader för samlingslokaler.

UKM= Undervisnings- och kulturministeriet

Undervisnings- och kulturministeriet ansvarar för utvecklingen av Finlands utbildnings-, vetenskaps-, kultur-, idrotts- och ungdomspolitik och för det internationella samarbetet. Ministeriets ansvarsområde omfattar småbarnspedagogik, utbildning, studiestöd, vetenskap, konst och kultur, upphovsrätt, idrott, ungdomsarbete, bibliotek och kyrkliga ärenden.

Ungdomslokal

En ungdomslokal är ett lokalt inomhusutrymme som upprätthålls av en kommun eller en förening och som ungdomarna har fritt inträde till och där ungdomarna kan tillbringa sin fritid tillsammans. Lokalen kan också vara online eller mobil. I ungdomslokalen kan den unga tillbringa fritiden med sina kompisar eller delta i olika aktiviteter som erbjuds i lokalen. När ungdomslokalen är öppen finns det alltid yrkesutbildade personer inom ungdomsarbetet och andra yrkesutbildade personer på plats. Ungdomslokalerna är i allmänhet öppna året runt, men lokalt kan ungdomslokalernas öppettider variera beroende på områdets särdrag och möjligheter. Ungdomslokalerna följer principerna för ett tryggare utrymme och det finns gemensamma, överenskomna regler för verksamheten som de unga har informerats om. Man kan använda olika benämningar på ungdomslokalen och dess funktioner: ungdomsgård, ungdomslokal, ungdomscafé osv.

17.2.2025

Kommunindelningar som använts i utredningen:**Kommunstorlekssklass**

Kommunstorlekssklassificeringen som använts är Kommunförbundets 7-stegsklassificering, som baserar sig på den senaste uppgiften om folkmängd (under 2000, 2000–5999, 6000–9999, 10 000–19 999, 20 000–39 999, 40 000–99 999, 100 000–).

Kommungrupp

Statistikcentralens klassificering i tre steg enligt kommunens tätortsgrad. Kommunen är urban om minst 90 procent av dess befolkning bor i tätorter eller om den största tätorten har minst 15 000 invånare. Tätbebyggda kommuner är de kommuner där minst 60 procent men under 90 procent av befolkningen bor i tätorter och folkmängden i den största tätorten är minst 4 000, men under 15 000. Landsbygdsliknande är de kommuner där mindre än 60 procent av befolkningen bor i tätorter och folkmängden i den största tätorten är under 15 000 samt de kommuner där minst 60 procent men mindre än 90 procent av befolkningen bor i tätorter och folkmängden i den största tätorten är under 4 000.

Kostnadsklass

Kostnadsklassen har fastställts genom att dela in alla kommuner i tre klasser utifrån ungdomstjänsternas nettodriftskostnader 2023. De nettodriftskostnader som kommunerna rapporterat till Statskontoret har dividerats med antalet 12–28-åringar i kommunen. I den lägsta tredjedelen av kommunerna var ungdomstjänsternas nettodriftskostnader 34–194 euro per ung person, i den mellersta gruppen 194–297 euro per ung person och i den högsta tredjedelen 298–1220 euro per ung person. I den högsta tredjedelen är variationsintervallet störst, men största delen (78 procent) av kommunerna även i den högsta tredjedelen använde mindre än 500 euro per ungdom till ungdomstjänster. De kommuner som svarade har i tabellerna placerats i någon av de tre klasserna på basis av nettodriftskostnaderna.

Årsbidragsklass

Årsbidragsklassen har fastställts genom att dela in alla kommuner i tre lika stora klasser på basis av årsbidraget per invånare enligt bokslutsprognoserna för 2024. Årsbidraget är ett tal i resultaträkningen som anger hur mycket pengar kommunen har till sitt förfogande efter de årliga inkomsterna och utgifterna, till exempel för investeringar och låneamorteringar. Om årsbidraget är negativt räcker kommunens inkomster inte till för kommunens löpande utgifter under året i fråga. I kommunerna med det sämsta årsbidraget var årsbidraget per invånare 2024: -725–246 euro, i kommunerna på medelnivå 247–385 euro och i kommunerna med det bästa årsbidraget 385–2021 euro. De kommuner som svarade har i tabellerna placerats i någon av de tre klasserna på basis av sitt årsbidrag per invånare.

17.2.2025

17.2.2025

Sammanfattning

Undervisnings- och kulturministeriet genomför en utredning av ungdomslokaler som ingår i åtgärden Flexibla, modifierbara, multifunktionella och trygga lokaler som en del av programmet Sunda lokaler 2028. Utredningen gällde kommunernas ungdomslokaler.

Utredningen om kommunernas ungdomslokaler kartlägger nuläget, egenskaperna och den funktionella lämpligheten hos de lokaler som är avsedda för ungdomsarbetet och -verksamhet, samt deras förhållande till de lokala behoven. I utredningen betonas antalet ungdomslokaler, deras tillgänglighet, säkerhet, kostnader och användbarhet ur 12–28-åriga ungas synvinkel.

Som en del av utredningen genomfördes en enkät riktad till aktörer som ansvarar för kommunernas ungdomslokaler. Enkäten besvarades av 201 respondenter, av vilka över hälften representerade ungdomsarbetet (t.ex. ungdomsledare, ungdomschef). En femtedel av respondenterna var anställda inom kommunens fritidsväsende och en knapp femtedel inom välfärdstjänsterna. Som bakgrundsinformation i enkäten frågade man efter respondentens kommun. Utifrån enkäter och andra informationskällor analyserades hur förutsättningarna för ungdomsarbete skiljer sig från varandra utifrån kommunernas storlek, läge och resurser.

De viktigaste observationerna visar att utbudet av ungdomslokaler är större i de stora kommunerna, men att det relativa antalet lokaler i förhållande till ungdomsbefolkningen är mindre än i de mindre kommunerna. I de små kommunerna är nöjdheten med antalet lokaler i genomsnitt högre, medan det i stora och urbana kommuner framkom fler kritiska bedömningar. Kommunernas ungdomslokaler betjänar i huvudsak 10–21-åringar, men de äldre och de yngsta ungdomarnas behov får mindre uppmärksamhet.

Utifrån enkätsvaren kan man konstatera att ungdomslokalernas tillgänglighet och möjligheterna till gruppverksamhet är väl genomförda i de flesta kommuner, men i de medelstora kommunerna är situationen sämre. I allmänhet bedömdes ungdomslokalerna motsvara de nuvarande behoven väl, men framtida utmaningar, såsom förändringar i befolkningsstrukturen och allokering av resurser, kräver enligt respondenterna fortsatta åtgärder.

Säkerheten, tillgängligheten och den funktionella mångsidigheten i lokalerna anses allmänt vara viktiga, men mellan kommunerna observerades skillnader i utvecklingen av dessa.

17.2.2025

1 Inledning

Undervisnings- och kulturministeriet genomför åren 2023–2024 en utredning av kommunernas ungdomslokaler som ingår i åtgärden Flexibla, modifierbara, multifunktionella och trygga lokaler som en del av programmet Sunda lokaler 2028. Utredningen genomfördes under hösten 2024 och i början av 2025.

Enligt lagen ska kommunen med beaktande av lokala omständigheter skapa förutsättningar för ungdomsarbete och ungdomsverksamhet genom att ordna tjänster och lokaler för unga samt genom att stödja de ungas medborgarverksamhet. Utredningen gäller kommunernas lokaler och byggnader som används för ungdomsarbete, där man genomför s.k. basungdomsarbete eller med andra ord ungdomslokalsverksamhet.

Utredningen fokuserar på de tjänster som är bundna till ungdomslokaler som används av 12–28-åringar, och utanför utredningen faller till exempel special- och skolungdomsarbete, uppsökande ungdomsarbete, lägerverksamhet och förebyggande rusmedelsarbete som riktar sig till unga samt ungdomsverkstäder. Ungdomslokalerna kan användas av användare som är underställda ungdomsarbetet för ovan nämnda former av ungdomsarbete. Dessa omfattas i regel inte av granskningen. Likaså har andra användargrupper som samlas i ungdomslokalerna och som kan använda ungdomslokalen för sin egen verksamhet utanför ungdomslokalens öppettider, såsom pensionärs- eller mamma-barn-grupper, lämnats utanför granskningen.

Arbetets framskridande följdes upp och riktades av en styrgrupp som bestod av följande personer:

- Jaana Walldén, undervisnings- och kulturministeriet (fram till 31.12.2024),
- Henni Axelin, undervisnings- och kulturminister (fr.o.m. 1.1.2025)
- Mikko Helasvuo, undervisnings- och kulturministeriet
- Ruth Bamming, regionförvaltningsverket
- Salla Juha, Villmanstrands stad

FCG Finnish Consulting Group Oy ansvarade för utarbetandet av utredningen och arbetsgruppen bestod av Raila Oksanen, Juuso Ilmola, Jussi Sallinen och Maija Sunila.

1.1 Utgångspunkter

Uppgiften är att granska nuläget i kommunernas ungdomslokaler. Målet med utredningen av nuläget för kommunernas ungdomslokaler är att få grundläggande information om vilka förutsättningar kommunerna har skapat för ungdomsarbetet och ungdomsverksamheten i de lokaler de äger eller hyr.

Syftet med utredningen var att

17.2.2025

1) få grundläggande information om kommunernas ungdomslokalers

- antal,
- ägande,
- verksamhet som genomförs i lokalerna,
- tillgänglighet när man granskar till exempel öppettiderna, målgruppens och besökarnas åldersstruktur samt ungdomslokalens läge,
- egenskaper, såsom ungdomslokalens storlek (kvadratmeter), tillgänglighet, rumsindelning, förhållanden,
- säkerhet (inkl. brandsäkerhet) samt
- årliga kostnader och investeringsbehov.

Man har gjort jämförelser av antalet ungdomslokaler och deras centrala egenskaper på landskapsnivå och befolkningsbaserade jämförelser med hjälp av de senaste befolkningsuppgifterna.

2) kartlägga hur de lokala förhållandena har beaktats i olika kommuner vid genomförandet av ungdomsarbete och ungdomsverksamhet. Ordandet av ungdomsarbetet och lokalernas egenskaper granskas

- enligt kommuntyp med indelningen urbana kommuner, tätortskommuner och landsbygdskommuner,
- i förhållande till årsbidraget per invånare enligt respondentkommunens bokslutsprognos för 2024,
- euro/vald åldersklass som kommunen använt för ungdomsarbetet (BS 2023) och
- enligt serviceform genom en indelning i fysiska, virtuella/digitala och mobila utrymmen.

3) skapa en uppfattning om lokalernas lämplighet för ungdomsarbete och ungdomsverksamhet samt kartlägga hur lokalerna motsvarar de nuvarande behoven inom ungdomsarbetet.

I utredningen har man utnyttjat befintligt utgångsmaterial och en enkät riktad till kommunerna. Enkäten riktades till ungdomstjänsternas ansvarspersoner, representanter för kommunernas lokal-tjänster och ungdomsarbetare som arbetar i ungdomslokalerna.

1.2 Översikt över antalet unga i Finland

År 2024 fanns det 1 096 393 12–28-åringar i Finland. Det motsvarar 19 procent av hela befolkningen (Statistikcentralen). Åldersgruppen 12–28-åringar utgör en mångsidig grupp som omfattar såväl unga som studerar i de högre årskurserna i grundskolan som studerande på andra stadiet och unga

17.2.2025

vuxna som nyligen kommit ut i arbetslivet. Nedan presenteras närmare statistik och analyser av antalet unga och deras utveckling i Finland.

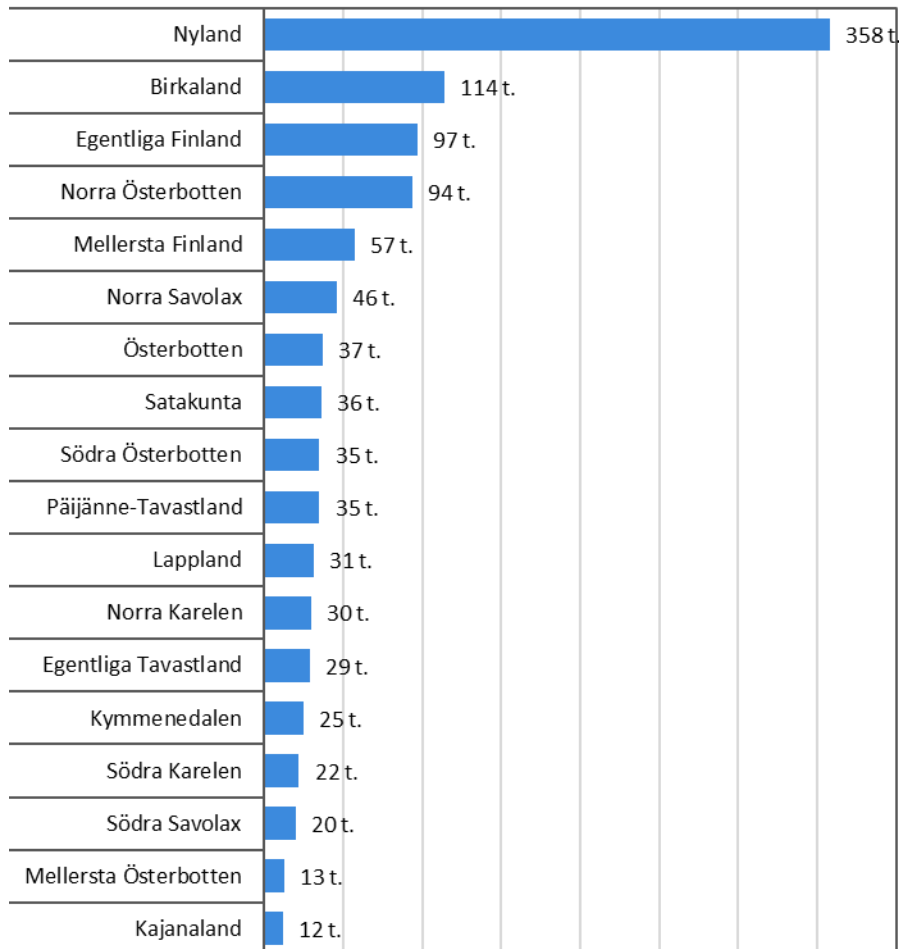

Bild 1. Antalet 12–28-åringar enligt landskap 2024, tusen unga. Källa: Statistikcentralen.

Bild 1 visar antalet unga enligt landskap. Kvantitativt flest unga bor i landskapet Nyland (358 000 unga) och färst i landskapet Kajanaland (12 000 unga). Näst flest unga bor i landskapet Birkaland, men antalet är nästan 250 000 färre, 114 000 unga.

17.2.2025

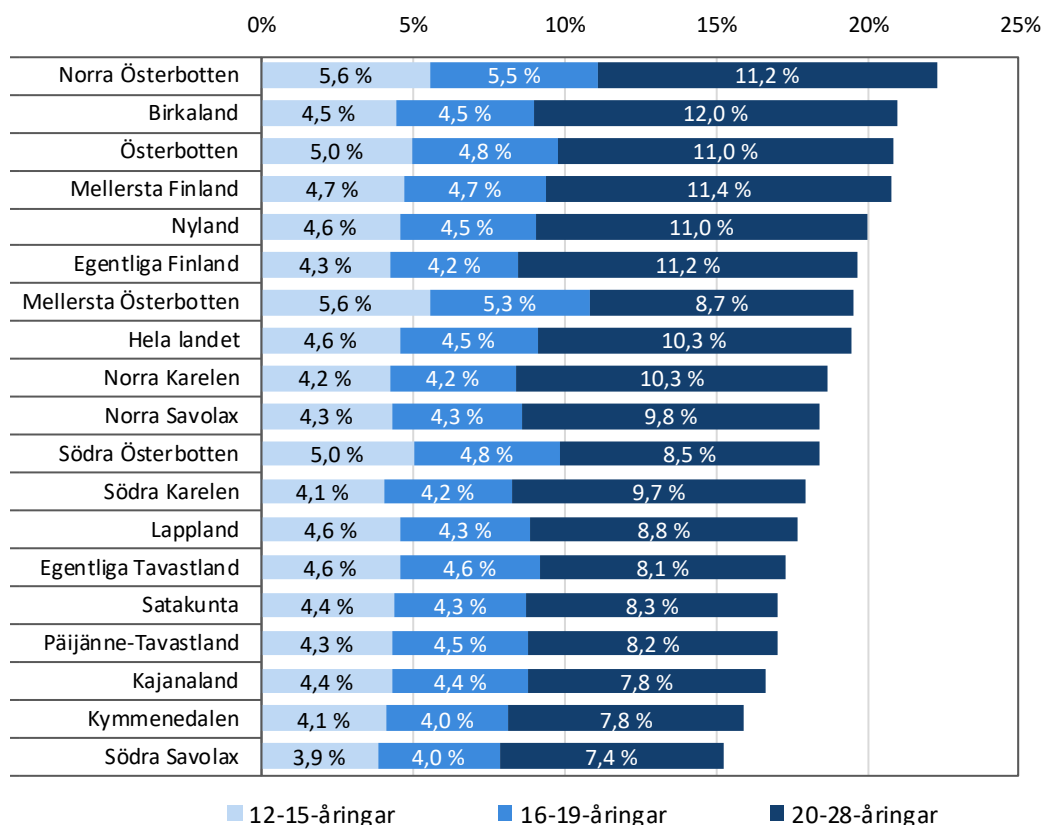

Bild 2. Andelen 12–28-åringar i olika åldersgrupper av landskapets totala befolkning 2024. Källa: Statistikcentralen.

När man granskar de ungas relativa andel av landskapets totala befolkning (bild 2) går landskapet Norra Österbotten, där de ungas relativa andel är 22 procent, upp i topp. Landskapet Birkaland står på andra plats även i denna granskning. Andelen unga i landskapet är 21 procent av den totala befolkningen.

Landskap där andelen unga överskrider en femtedel av landskapets totala befolkning är Norra Österbotten, Birkaland, Österbotten och Mellersta Finland. Landskap med cirka 20 procent är Nyland, Egentliga Finland och Mellersta Österbotten. Landskapen med fler unga än genomsnittet är också de landskap dit majoriteten av yrkeshögskolorna och universiteten har koncentrerats.

I Södra Savolax är endast 15 procent av befolkningen unga. Det kvantitativt minsta landskapet Kajanaland är i denna jämförelse tredje minst med 17 procent.

17.2.2025

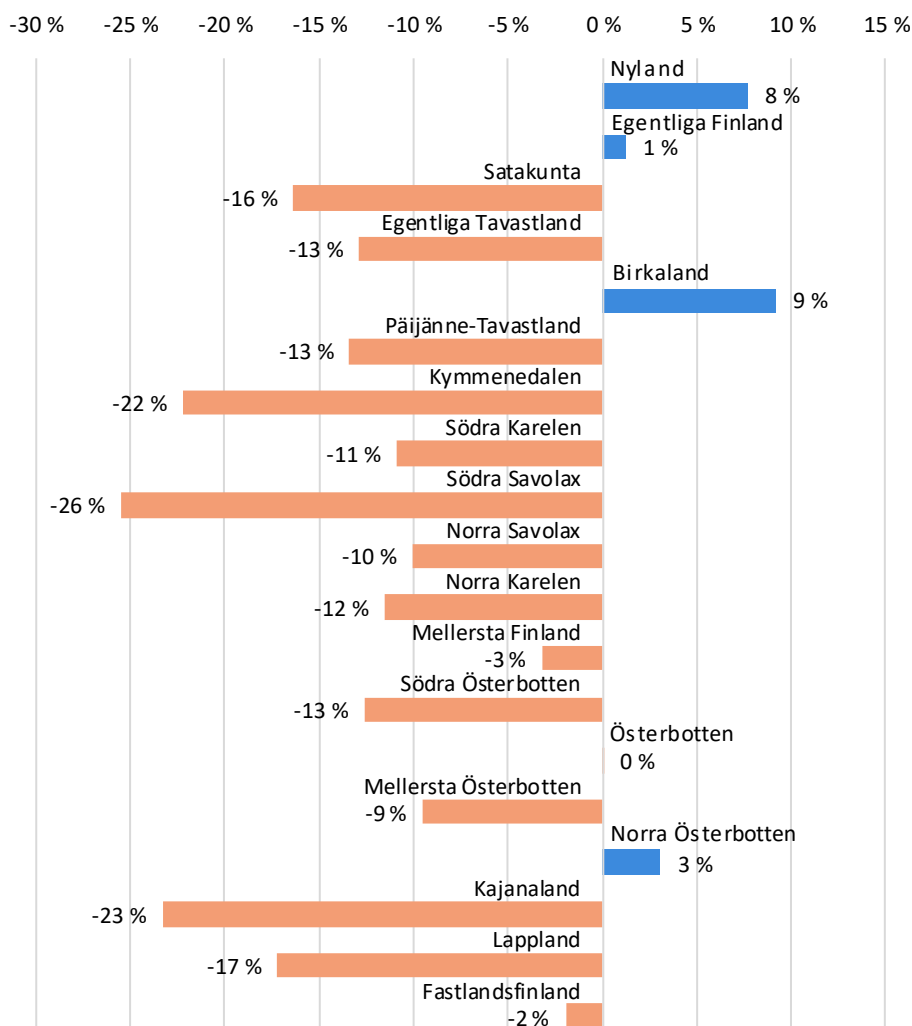

Bild 3. Den procentuella utvecklingen för 12–28-åringar enligt landskap 2010–2024. Källa: Statistikcentralen.

Granskningen av antalet unga utifrån statistik och prognoser är sorglig läsning. I kommunerna i Fastlandsfinland har antalet 12–28-åringar minskat med två procent (bild 3). Kvantitativt innebär detta 21 756 unga.

Under perioden i fråga har antalet unga ökat endast i fyra landskap (Nyland, Egentliga Finland, Birkaland och Norra Österbotten). Den kvantitativa tillväxten i alla dessa landskap har varit under 10 procent.

Den procentuella minskningen av antalet unga har varit kraftig i största delen av landet under det senaste decenniet. I landskapet Mellersta Finland har minskningen varit endast tre procent och i

17.2.2025

landskapet Mellersta Österbotten 9 procent. I alla andra landskap har minskningen varit kraftigare. I Södra Savolax har antalet unga minskat med över en fjärdedel (26 procent) och i Kajanaland med nästan en fjärdedel (23 procent). Även i landskapet Kymmenedalen har antalet unga minskat med 22 procent. Den procentuella minskningen av antalet unga i de övriga landskapen är mellan 10 och 20 procent.

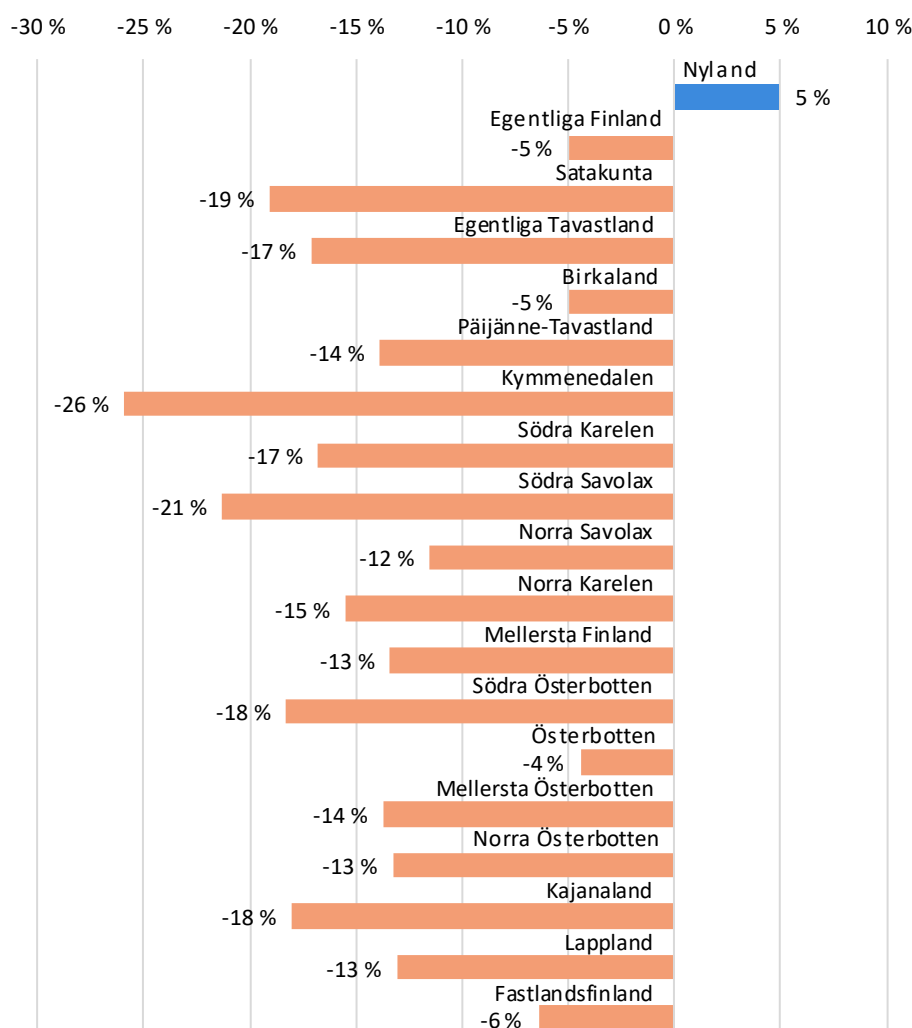

Bild 4. Den procentuella utvecklingen för 12–28-åringar enligt landskap 2024–2040 i Statistikcentralens befolkningsprognos 2024.

Statistikcentralens befolkningsprognos som utarbetades hösten 2024 sträcker sig från 2024 till 2040. Fram till 2040 förutspås antalet 12–28-åringar minska med sex procent (bild 4). Med undantag av Nyland är prognoserna för alla andra landskap negativa. Den största procentuella minskningen förutspås i landskapet Kymmenedalen, 26 procent. Även i Södra Savolax fortsätter antalet unga att minska och enligt prognosen är minskningen 21 procent.

17.2.2025

1.3 Ungdomslokal tjänster i lagstiftningen

Bestämmelser om ungdomslokaler finns i ungdomslagen (1285/2016). Syftet med lagen är att främja de ungas delaktighet, självständighetsprocess och gemenskapskänsla samt att stödja de ungas fritidssysselsättningar och verksamhet i det civila samhället. För detta ändamål är kommunerna skyldiga att ordna tjänster och lokaler för unga, såsom ungdomslokaler, samt stödja de ungas medborgarverksamhet. Lagen innehåller dessutom bestämmelser om sektorsövergripande samarbete. Lagen förutsätter att kommunen har ett styrnings- och servicenätverk eller någon annan motsvarande arbetsgrupp som planerar och utvecklar tjänster för unga, inklusive ungdomslokaler. (Ungdomslagen 1285/2016).

- Ungdomslokalerna kan vara många slags lokaler, såsom ungdomsgårdar, lägergårdar, skollokaler eller andra offentliga lokaler som lämpar sig för ungdomsverksamhet. Lokalerna kan användas till exempel för hobbyverksamhet, gruppverksamhet och lägerverksamhet (Copilot 2024).

Kommunen ansvarar för att ordna trygga lokaler för de unga. Detta innebär att ungdomslokalerna ska uppfylla de allmänna säkerhetskraven. Som ungdomslokaler kan många slags lokaler användas, förutsatt att de uppfyller de krav som ställs på lokalerna, är trygga och lämpar sig för ungdomar. De yrkesutbildade personer som arbetar i ungdomslokalerna ska behärska säkerhetspraxisen i anslutning till lokalen.

Bestämmelser om säkerhet och hälsa i lokaler som kommunen ansvarar för finns i flera lagar. Till exempel:

- Enligt kommunallagen ska kommunen främja sina invånares välfärd och sitt områdes livskraft. I detta ingår också att erbjuda kommuninvånarna trygga och hälsosamma lokaler. Kommunallagen (410/2015)
- Ungdomslokalerna ska uppfylla hälsoskyddslagens krav
I hälsoskyddslagen finns krav på lokalernas hälsosamhet och till exempel tillräcklig ventilation, renhet och allmän hygien. Lokalerna ska vara säkra att använda. Hälsoskyddslagen (763/1994)
- Genom arbetarskyddslagen styrs i första hand säkerheten på arbetsplatserna. Dess principer kan tillämpas i alla offentliga lokaler, liksom även i ungdomslokaler, särskilt i fråga om personalens säkerhet. Arbetarskyddslag (738/2002)
- Räddningslagen innehåller bestämmelser om brandsäkerhet och andra säkerhetsarrangemang som är väsentliga i alla offentliga lokaler. Räddningslagen (379/2011)

17.2.2025

Ett centralt krav på lokaler gäller lokalernas tillgänglighet. Bestämmelser om tillgänglighet finns i markanvändnings- och bygglagen (132/1999) och regleringen har preciserats i Statsrådets förordning om byggnaders tillgänglighet (241/2017). Förordningen tillämpas enligt 42 § i bygglagen (751/2023) på uppförande av tillståndspliktiga nya förvaltnings-, service-, kontors-, affärs-, lager-, produktions- och bostadsbyggnader och tillämpas på reparations- och ändringsarbeten i motsvarande byggnaders allmänna utrymmen, på utbyggnad av utrymmen som räknas till våningsytan och på ändring av byggnadens användningsändamål för förvaltnings-, service-, kontors-, affärs- eller bostadsbruk till den del förbättringen av byggnadens tillgänglighet är ändamålsenligt med beaktande av åtgärdens art och omfattning.

Ungdomslokaler hör till lokaler avsedda för servicebruk. Utgångspunkten är således att när befintliga ungdomslokaler renoveras, ändras, utvidgas eller när nya lokaler byggs ska lokalerna vara tillgängliga så att alla unga har tillgång till dem. Detta ska också beaktas när en byggnad eller lokaler avsedda för ett annat användningsändamål ändras för att användas som ungdomslokal. I praktiken innebär tillgänglighet till exempel tillgängliga entréer, tillgängliga förbindelser från ett utrymme till ett annat och tillgängliga toaletter.

Bestämmelser om tillgänglighet under tiden för användning av ungdomslokaler finns i diskrimineringslagen. Diskrimineringslagen (1325/2014) förutsätter att alla har lika möjligheter att delta i samhällets verksamhet. Kommunen ska bedöma hur dess verksamhet påverkar olika befolkningsgrupper och hur likabehandling i övrigt uppnås i deras verksamhet, samt vidta de åtgärder som behövs för att främja likabehandling. Lagen innehåller också ett förbud mot diskriminering, vilket ofta konkretiseras som principer för att utrymmet, platsen eller miljön ska vara tryggare. Dessutom är myndigheten (t.ex. kommunen) skyldig att göra rimliga anpassningar för att trygga en jämlik möjlighet för unga med funktionsnedsättning att använda ungdomslokalen.

Kommunerna kan ställa upp egna krav och mål för sina ungdomslokaler. Till exempel Helsingfors stads miljötjänster har utarbetat anvisningar för daghems- och ungdomslokaler (se närmare Helsingfors stad, Miljötjänster (1/2023), Krav på och tillsyn över dagvårds- och ungdomslokaler. Länk: [Paivakodit-ja-nuorisotilat-2021.pdf](#))

17.2.2025

2 Ungdomslokaler i siffror och euro

Följande uppgifter grundar sig på Regionförvaltningsverkets utvärderingsrapport om basservicen 2023, som behandlade tillgången till kommunalt ungdomsarbete. Rapporten baserade sig på en enkät om tillgången till ungdomsarbete, som besvarades av sammanlagt 293 kommuner.

- I Finland finns sammanlagt 794 ungdomslokaler.
- Kommunernas ungdomsväsende hade sammanlagt 3 209 årsverken till sitt förfogande. I hela landet fanns det i genomsnitt 535 unga per årsverke inom ungdomsarbetet.
- I rapporten nämndes inte det totala antalet besökare i ungdomslokalerna, uppfyllandet av tillgänglighetskraven eller hur stor andel av lokalerna som hade utrustats med säkerhetsarrangemang, såsom brandlarm och första hjälpen-utrustning.

Länk: [Nuorisotilastot.fi](https://nuorisotilastot.fi) – Statistik över ungdomsarbetet i Finland

Länk: [Peruspalveluiden arviointi 2023](https://peruspalveluiden.arviointi.2023) – Kunnallisen nuorisotyön saatavuus – Nuorisotilastot.fi (på finska)

År 2023 var nettodriftskostnaden för ungdomsarbetet i kommunerna i Fastlandsfinland 228,5 miljoner euro. Kostnadsuppgifterna har samlats in i Statskontorets tjänst granskaförvaltningen.fi från de serviceklassspecifika uppgifter som kommunerna meddelat. Som median uppgick kommunernas nettoutgifter för ungdomsarbetet 2023 till 336 euro per ung person i åldern 10–19 år och 281 euro per ung person i åldern 12–28 år. När kostnaderna jämförs med den större åldersklassen minskar de stora högskolestädernas placering bland de kommuner som använder mest euro på grund av det höga antalet 20–28-åringar.

I fråga om ungdomsarbetets nettodriftskostnader försvagas jämförbarheten kommunerna emellan något av den ringa storleken på beloppen som används för ungdomsarbetet och i synnerhet i små kommuner även av gemensamma åtgärder mellan olika serviceklasser. I särskilt små kommuner, där den granskade åldersklassen 10–19-åringar är under 100, orsakar till och med en ungdomsarbetslön betydande kostnader per åldersklass.

Staplarna på bild 5 beskriver kommunerna i Fastlandsfinland. De ljusare stolparna beskriver hur mycket kommunerna använder i euro per 10–19-åring och de mörkare stolparna beskriver eurobeloppet dividerat med antalet 12–28-åringar i kommunen. Med bilden vill man visa hur skillnaderna varierar mellan kommunernas nettodriftskostnader för ungdomsarbete per ung person.

17.2.2025

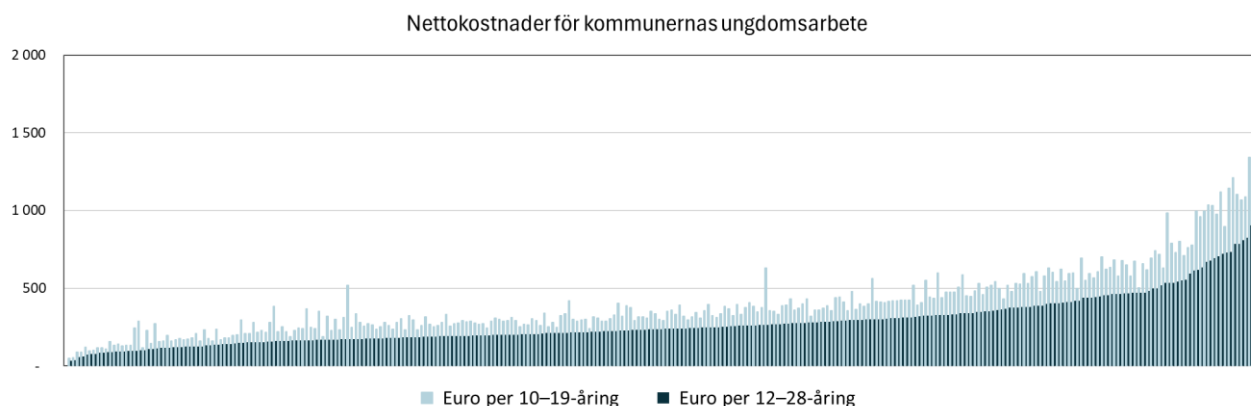

Bild 5. Skillnaderna i nettodriftskostnaderna för ungdomsarbetet per ung person är stora i kommunerna i Fastlandsfinland, från några tiotals euro till över tusen euro per ung person. På bilden motsvarar en balk en kommun. Källa: Statskontoret

I granskningen mellan landskapen jämnas skillnaderna i nettodriftskostnaderna för 2023 ut, men är ändå betydande. På basis av de uppgifter som kommunerna meddelat använder man i Päijänne-Tavastland och Kymmenedalen dubbelt så mycket pengar för ungdomsarbetet som i kommunerna i Österbotten. I Kymmenedalen och Päijänne-Tavastland förklaras de höga kostnaderna särskilt av utgifterna för ungdomsarbetet i Kouvola, Lahtis och Kotka. De höga utgifterna i Lahtis och Kouvola förklaras delvis av investeringsutgifterna för ungdomsverksamheten 2015–2023 som presenteras i tabellerna 6 och 7. Höga investeringar har också inneburit höga interna hyror och avskrivningar på ungdomslokaler.

Enligt de investeringsuppgifter som Statistikcentralen och statskontoret samlat in har i alla kommuner sammanlagt 114,9 miljoner euro, i genomsnitt 60 euro per ung person, allokerats till ungdomslokalerna under åren 2015–2023. Som en jämförelse med lokaler, programvara och utrustning har 6,34 miljarder euro investerats i den grundläggande utbildningen under motsvarande period och 1,93 miljarder euro i småbarnspedagogiken.

De tio största städernas andel av utgifterna för investeringar i ungdomsverksamhet åren 2015–2024 har varit 39,9 miljoner euro. Av de stora städerna har Lahtis gjort de högsta investeringarna i förhållande till antalet unga under tidsperioden, 147 euro per ung person i åldern 0–28 år. Av landskapscentrumen ligger investeringarna i Seinäjoki och Kouvola på nästan samma nivå som i Lahtis.

17.2.2025

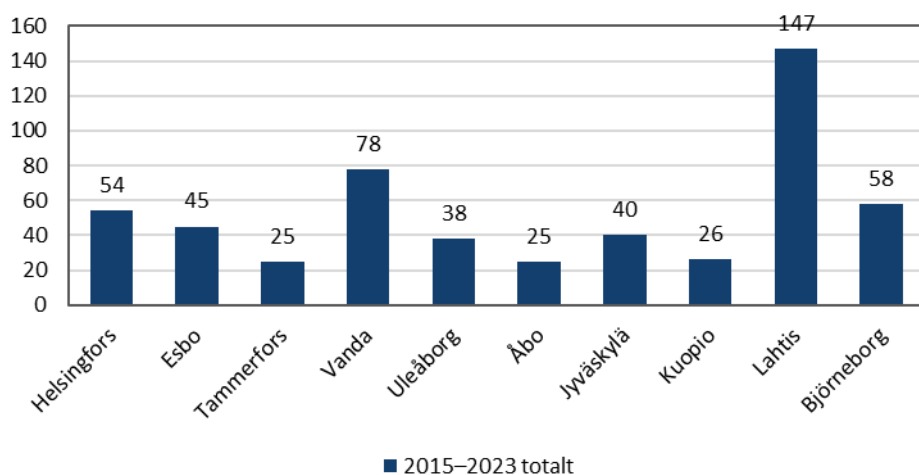

Bild 6. Investeringsutgifter för ungdomsverksamhet per 0–28-åringar (uppgift 2023) i de största städerna 2015–2023. Källa: Statskontoret

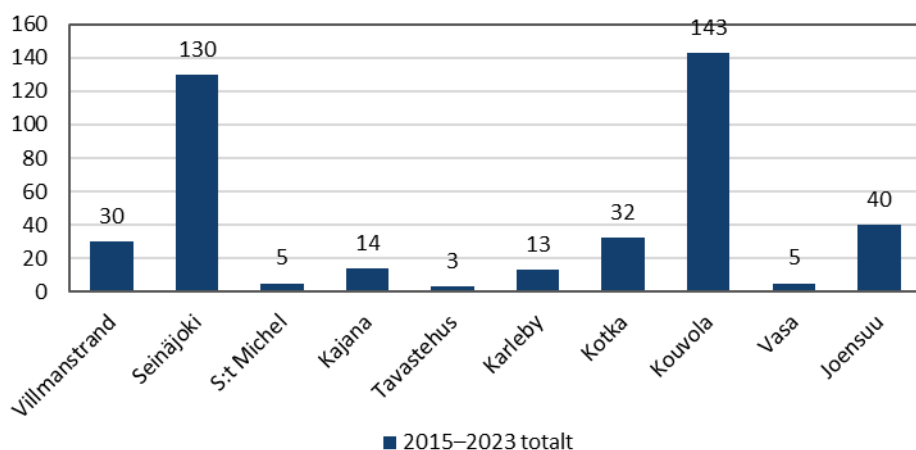

Bild 7. Investeringsutgifter för ungdomsverksamhet per 0–28-åringar (uppgift 2023) i en del av landskapscentrumen 2015–2023. Källa: Statskontoret

3 Ungdomslokaler i lärdomsprov

I lärdomsprov har ungdomslokalerna undersökts mycket lite just ur lokalernas perspektiv. Ofta har undersökningarna fokuserat mer på verksamheten i lokalerna, de ungas delaktighet eller sociala relationer. I samband med utredningen av ungdomslokalerna är det dock viktigt att granska just ungdomslokalernas roll och betydelse som utrymme. Nyckelorden i undersökningen av ungdomslokalerna har bland annat varit "nuorisotila", "nuorisotalo", "nuoriso", "nuokkari" och "nuta" och tidsperioden som granskats har varit åren 2015–2024.

17.2.2025

Som exempel på forskning som granskar ungdomslokalernas roll kan nämnas Georg Boldts doktorsavhandling "Citizens in Training" 2021, där Boldt undersökte de ungas delaktighet i huvudstadsregionen 2015–2018. Boldt genomförde etnografisk observation i ungdomsfullmäktige och under RuutiBudjetti-evenemangen, som ordnades i ungdomslokaler på olika håll i staden. Som en iakttagelse framförde Boldt att ungdomslokaler är platser där unga kan utveckla sina medborgarfärdigheter och delta i demokratiskt beslutsfattande.

Ungdomslokaler ur lokalernas synvinkel har behandlats bland annat i Laura Häkkänens YH-lärdomsprov "Päiväkoti-nuorisotila Helsingin Postipuistoon" 2019. Häkkänen granskade ungdomslokaler med tanke på planeringen av lokalerna med fokus på att kombinera ett daghem och en ungdomslokal i en nybyggnad i Norra Böle. I sitt arbete analyserade Häkkänen särdragen i planeringen och olika användargrupperns behov och föreslog att gemensamma lokaler kan effektivisera användningen av lokalerna under olika tider samt främja växelverkan. Häkkänens undersökning betonar lokalplaneringens betydelse för utvecklingen av mångsidiga lösningar för ungdomslokaler som betjänar sina användare.

Kraven och behoven i anslutning till planeringen och utvecklingen av ungdomslokaler har också undersökts i Hanna-Marie Naukkarinens och Rosa Autios YH-lärdomsprov. I Naukkarinens arbete "Viihtyisät ja monikäyttöiset nuorisotilat" 2015 och i Autios arbete "Kohti uutta nuorisotaloa: Tilan ja turvallisuuden kokemus nuoren näkökulmasta osallistuvan kaupunkisuunnittelun keinoin" 2024 betonas beaktandet av de ungas önskemål och behov samt kombinationen av funktionalitet och estetik i lokalerna. Båda arbetena utnyttjade inkluderande metoder, såsom observation och ungas deltagande i planeringsprocessen. I undersökningarna presenteras innovativa och praktiska lösningar som stöder gemenskap och mångsidig användning i ungdomslokaler.

Föremålet för forskning i Johanna Hurmes och Roope Lindgrens YH-lärdomsprov har varit en förbättring av ungdomslokalernas nyttjandegrad. I Hurmes arbete "Kulttuurisen avoimen nuorisotilan käyttöasteen kehittäminen" 2017 och Lindgrens arbete "Työntekijälähtöinen käyttöasteen tehostaminen nuorisotiloilla" 2022 fokuserade man på praktiska lösningar som förenar ungdomsarbetsarnas erfarenheter och de ungas behov. Hurmes forskning betonar en sammanlagning av kulturellt ungdomsarbete och öppen lokalverksamhet, medan Lindgren fokuserar på utvecklingsförslag som utgår från de anställdas perspektiv. Det centrala målet med båda arbetena är att främja de ungas delaktighet och förbättra lokalernas funktion.

Essi Tainos och Annika Väinäs YH-lärdomsprov "Verkkonuorisotilojen yhteisöllisyyden rakentuminen" 2022 samt Tiia Juopperis pro gradu-avhandling "Turun Tyttöjen Talon verkkotoiminnan kehittäminen" 2022 behandlar det webbaserade ungdomsarbetet. I dessa undersökningar betonas webbmiljöns möjligheter i ungdomsarbetet, i synnerhet utvecklingen av gemenskapen och tillgängligheten. Dessutom betonar båda arbetena beaktandet av de ungas önskemål samt stärkandet av handledarnas yrkesmässiga färdigheter, såsom mediefostran och teknologisk kompetens. Undersökningarna lyfter också fram betydelsen av resurser och strategisk planering för att ungdomsarbetet på webben ska lyckas, i synnerhet när det gäller att erbjuda tjänster med låg tröskel.

17.2.2025

17.2.2025

4 Enkät om ungdomslokaler

Som en del av utredningen skickades en enkät om ungdomslokaler till de aktörer som ansvarar för kommunernas ungdomslokaler. Av dem som svarade på enkäten (n=201) representerade drygt hälften ungdomsarbetet (bl.a. servicehandledare inom ungdomstjänster, ungdomschefen, ungdomsledare). Ungefär en femtedel av respondenterna representerade kommunens fritidsväsende och en knapp femtedel välfärdstjänsterna. Dessutom besvarades enkäten av många representanter för bildningsväsendet. Endast en liten del av svaren kom från den tekniska sektorn (t.ex. fastighetschefen). Bland landskapscentrumen besvarades enkäten inte av Åbo, Seinäjoki och Karleby, vilket påverkar resultaten på landskapsnivå i dessa områden.

Resultaten av enkäten har i huvudsak granskats enligt tre bakgrundsvariabler (kommunstorleksklass, kommungrupp och kostnadsklass). Kostnadsklassen har fastställts genom att dela in alla kommuner i tre klasser utifrån ungdomstjänsternas nettodriftskostnader per ung person i åldern 12–28 år 2023. I den lägsta tredjedelen av kommunerna var ungdomstjänsternas nettodriftskostnader 34–194 euro per ung person, i den mellersta gruppen 194–297 euro per ung person och i den högsta tredjedelen 298–1220 euro per ung person. I den högsta tredjedelen är variationsintervallet störst, men största delen (78 procent) av kommunerna även i den högsta tredjedelen använde mindre än 500 euro per ungdom till ungdomstjänster. Dessutom har en del av frågorna granskats utifrån årsbidragsklassen, som har fastställts genom att dela in kommunerna i tre klasser enligt ungdomstjänsternas årsbidrag 2024 (den svagaste tredjedelen, medelnivån, den bästa tredjedelen).

I en del av frågorna har man också jämfört svaren med årsbidraget per invånare enligt bokslutsprognosen för 2024. Kommunerna har enligt sina anmälningar om årsbidraget (raden i resultaträkningen efter de årliga inkomsterna och utgifterna före avskrivningar och extraordinära poster) per invånare för 2024 delats in i tre grupper. Även om årsbidraget per invånare endast är ett sätt att bedöma kommunernas ekonomiska situation, ger det riktlinjer för respondentkommunernas ekonomiska situation.

17.2.2025

Tabell 1 Respondenter enligt kommunens storleksklass, kommungrupp och uppgift.

		n	Kommunerna i Fastlands- finland	% av hela gruppen
Alla		201	293	69 %
Kommun- storlek- klass	0-1999 invånare	27	39	69 %
	2000-5999 invånare	60	102	59 %
	6000-9999 invånare	38	56	68 %
	10000-19999 invånare	30	43	70 %
	20000-39999 invånare	17	25	68 %
	40000-99999 invånare	17	19	89 %
	100000- invånare	7	9	78 %
Kommun- grupp	Urbana kommuner	44	57	77 %
	Tätbebyggda kommuner	43	65	66 %
	Landsbygdskommuner	107	170	63 %
Respon- dentens uppgift	Arbetar på heltid i ungdomslokalen	21	-	-
	Arbetar tidvis i ungdomslokalen	76	-	-
	Arbetar inte i ungdomslokalen	103	-	-

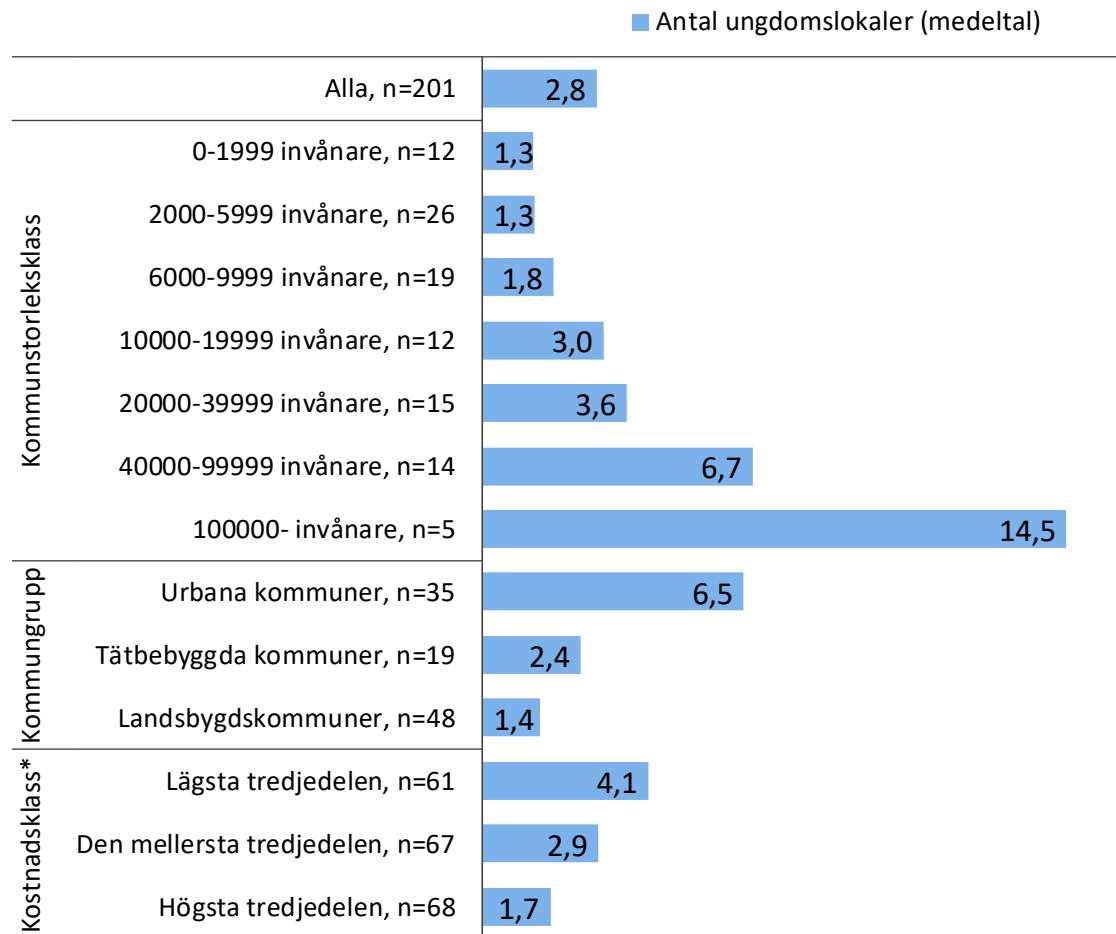
4.1 Ungdomslokalernas antal och öppettider

I det här avsnittet granskas antalet ungdomslokaler i de kommuner som svarade på enkäten och deras relativa andel i förhållande till ungdomsbefolkningen i olika kommungrupper, såsom landsbygdskommuner, tätortskommuner och urbana kommuner. Dessutom analyseras antalet lokaler i förhållande till kommunstorleksklasserna och skillnaderna mellan landskapen.

I resultaten lyfter man fram hur ungdomslokalernas kvantitativa behov motsvarar nuläget och framtiden samt situationen för de nedlagda lokalerna. Samtidigt granskas om ungdomslokalerna för närvarande och i framtiden motsvarar de funktionella behoven och hur väl de funktioner som genomförs i lokalerna betjänar de ungas behov. Resultaten skapar en heltäckande bild av utbudet av ungdomslokaler, deras funktionella möjligheter och fördelningen av resurser på olika håll i landet.

I kommunerna som svarade på enkäten (n=201) fanns det sammanlagt 570 ungdomslokaler. (I Finland finns det utifrån olika källor drygt 790 ungdomslokaler.) Med beaktande av sammanlagt 201 svar är medeltalet för antalet ungdomslokaler 2,8. Detta visar att kommunerna i genomsnitt har nästan tre ungdomslokaler, men antalet lokaler varierar stort beroende på kommunens storlek och typ (bild 8).

17.2.2025

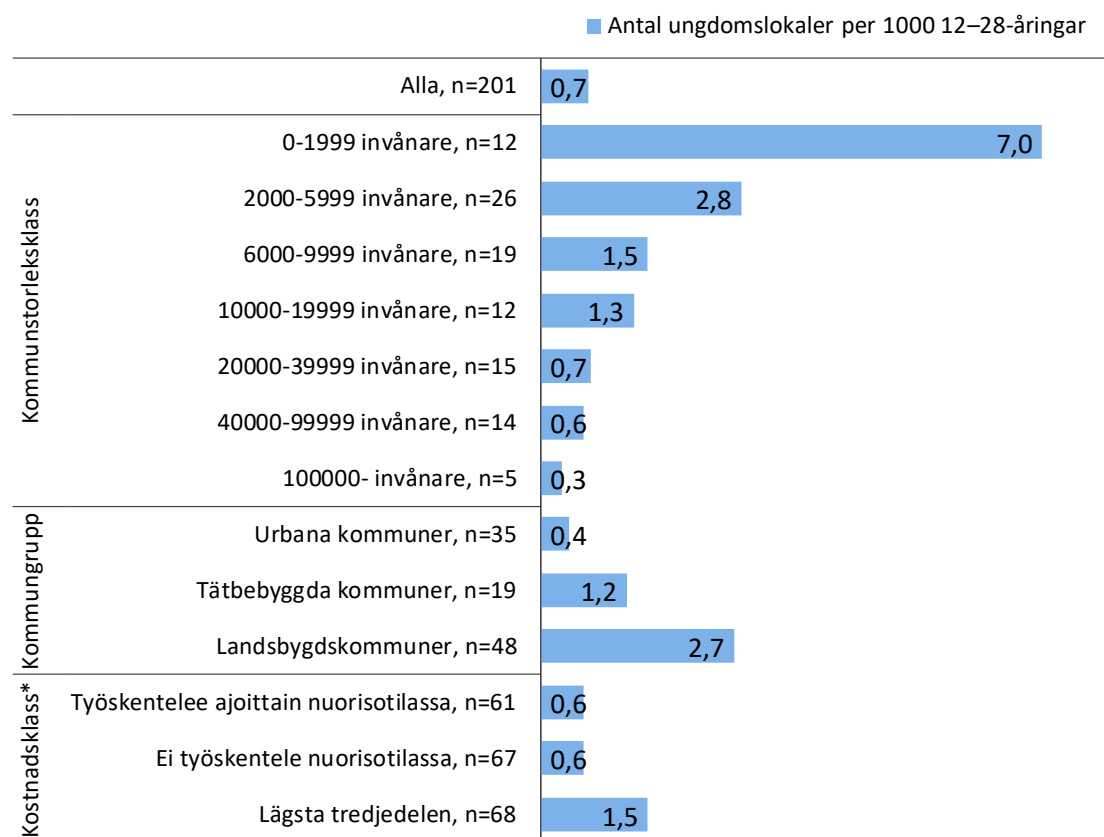

Kommunerna har delats in i tre klasser utifrån nettodriftnaderna/12–28-åring för 2023.

Bild 8. Medeltalet för antalet ungdomslokaler i olika bakgrundsgrupper utifrån svaren från dem som svarade på enkäten.

Resultaten av enkäten visar att utbudet av ungdomslokaler i kommuner av en större kommunstorleksklass (över 40 000 invånare) är betydligt större än i de mindre kommunerna. Dessutom kan man konstatera att antalet ungdomslokaler är klart högre i urbana kommuner jämfört med tätortskommuner och landsbygdskommuner.

17.2.2025

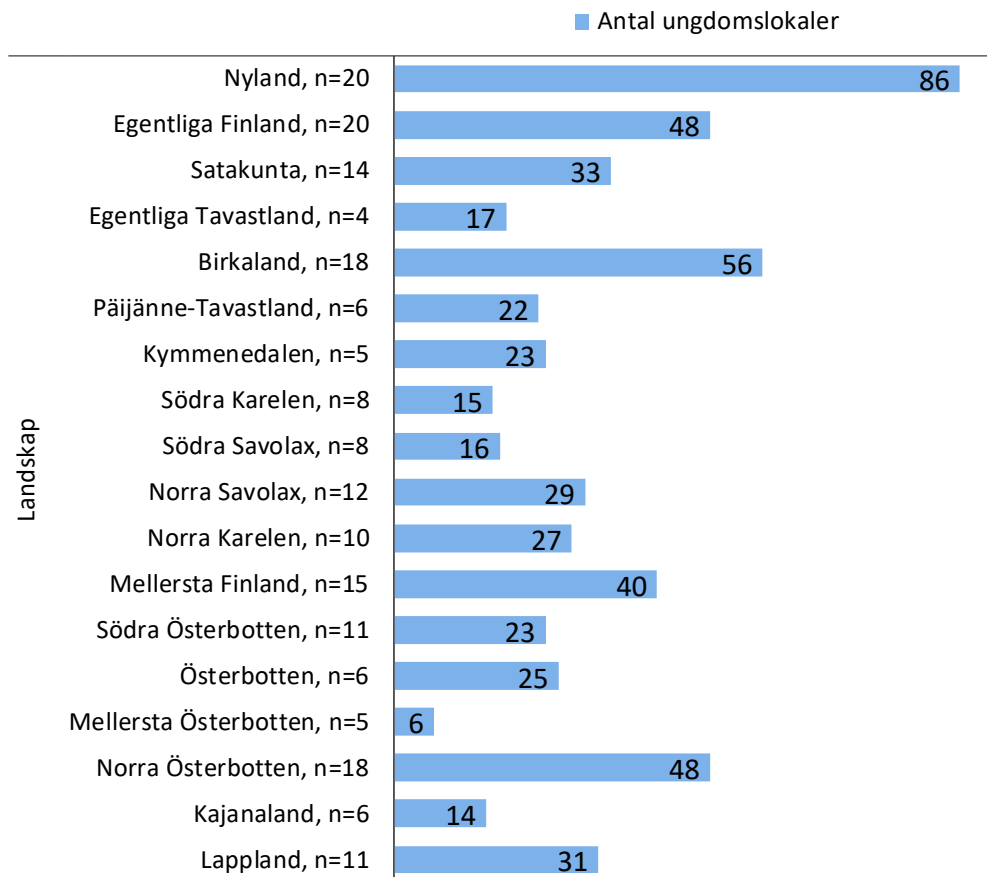
*Kommunerna har delats in i tre klasser utifrån nettodriftskostnaderna/12–28-åring för 2023.

Bild 9. Antalet ungdomslokaler i förhållande till ungdomsbefolkningen (12–28-åringar) granskat enligt olika bakgrundsgrupper.

Enligt de 201 respondenter som svarade på frågan är medeltalet för antalet ungdomslokaler 0,7 per tusen 12–28-åringar. Granskningen enligt kommunstorleksklass visar på betydande skillnader i antalet ungdomslokaler i förhållande till ungdomsbefolkningen. I de mindre kommunerna (0–1999 invånare) är antalet ungdomslokaler betydligt större i förhållande till ungdomsbefolkningen. Medeltalet är 7,0 lokaler per tusen unga. Det relativa antalet lokaler framhävs i kommuner med få unga. På motsvarande sätt minskar det relativa antalet ungdomslokaler betydligt i större kommuner. I kommunstorleksklassen 40 000–99 999 invånare är medeltalet endast 0,6 och i kommuner med över 100 000 invånare endast 0,3.

Granskat enligt kommungrupp är det relativa antalet ungdomslokaler högst i landsbygdskommunerna, i genomsnitt 2,7 lokaler per tusen unga. I tätortskommunerna är siffran lägre, 1,2 och i de urbana kommunerna är den lägst, endast 0,4 lokaler per tusen 12–28-åringar.

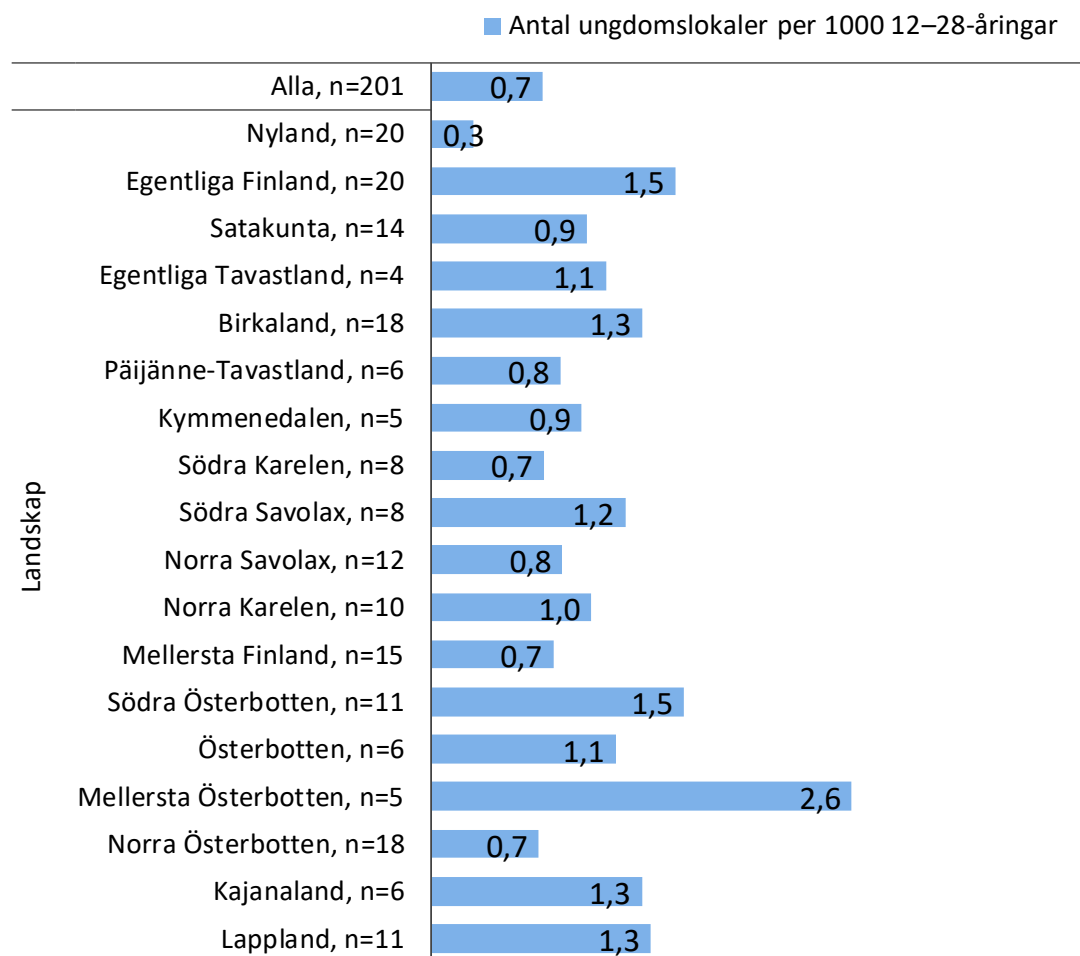
17.2.2025

*Landskapscentrumet svarade inte på enkäten.

Bild 10. Antalet ungdomslokaler landskapsvis utifrån de kommuner som svarade på enkäten.

17.2.2025

*Landskapscentrumet svarade inte på enkäten.

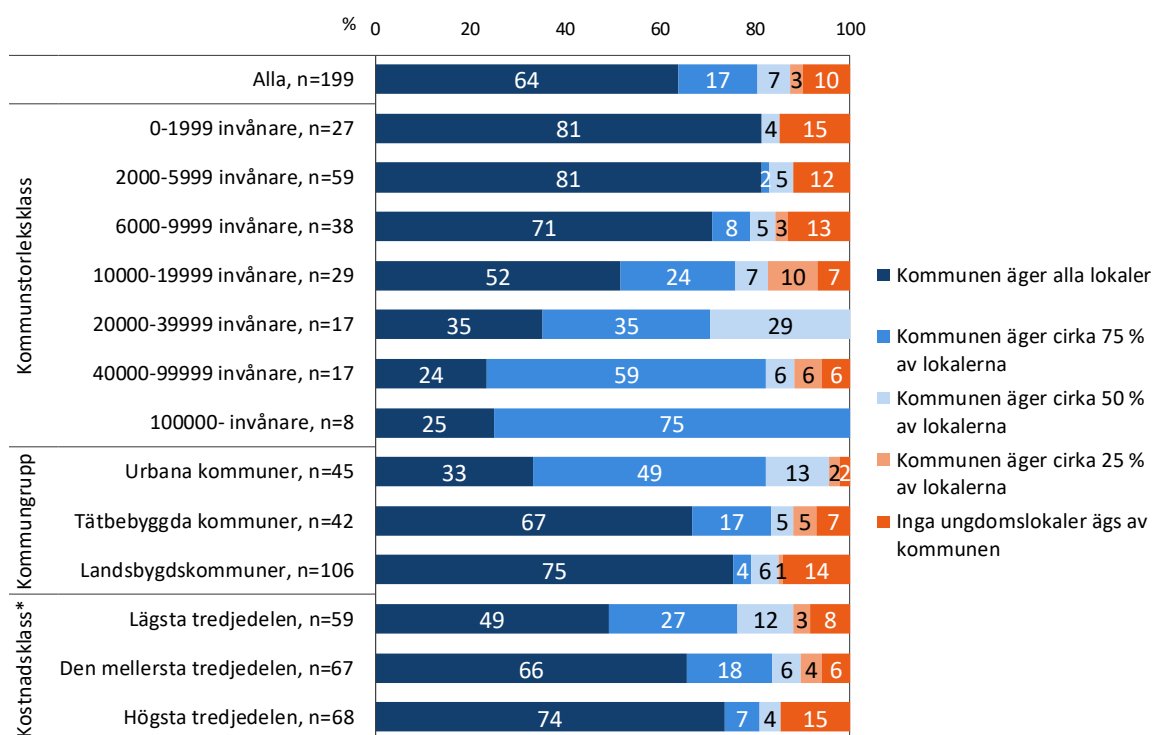
Bild 11. Antalet ungdomslokaler landskapsvis per tusen 12–28-åringar.

Antalet ungdomslokaler i förhållande till antalet 12–28-åringar är ganska jämnt mellan landskapen när man fokuserar på de landskap där kommunerna som svarade representerar landskapets allmänna kommunstruktur. Bland de sammanlagt 201 respondenterna observeras att antalet ungdomslokaler var lägst i förhållande till ungdomsbefolkningen i Nyland, där genomsnittet är endast 0,3 ungdomslokaler per tusen 12–28-åringar (bild 11). Detta tyder på att utbudet av ungdomslokaler är relativt sämre i synnerhet i huvudstadsregionen och dess omgivning jämfört med ungdomsbefolkningens antal. Utifrån detta kan man dock inte direkt dra slutsatsen att landskapets utbud av ungdomslokaler är otillräckligt. Det är helt möjligt att det relativt låga antalet ungdomslokaler i landskapet Nyland i förhållande till antalet unga betjänar landskapets exceptionellt stora ungdomsbefolkning väl, till exempel på grund av befolkningens täthet.

17.2.2025

Bild 11 visar att det största antalet ungdomslokaler i förhållande till ungdomsbefolkningen finns i Mellersta Österbotten (2,6), Södra Österbotten (1,5) och Egentliga Finland (1,5), men i dessa landskap svarade landskapscentrumet inte på enkäten. Det relativt stora antalet 12–28-åringar i landskapscentrumet skulle dra ner antalet något, sannolikt till samma nivå som i de övriga landskapen. I de övriga landskapen ligger det relativa antalet ungdomslokaler mellan 0,7 och 1,3 ungdomslokaler.

4.2 Vem äger ungdomslokalerna?

*Kommunerna har delats in i tre klasser utifrån nettodriftskostnaderna/12–28-åring för 2023.

Bild 12. Ägarstrukturen för kommunernas ungdomslokaler.

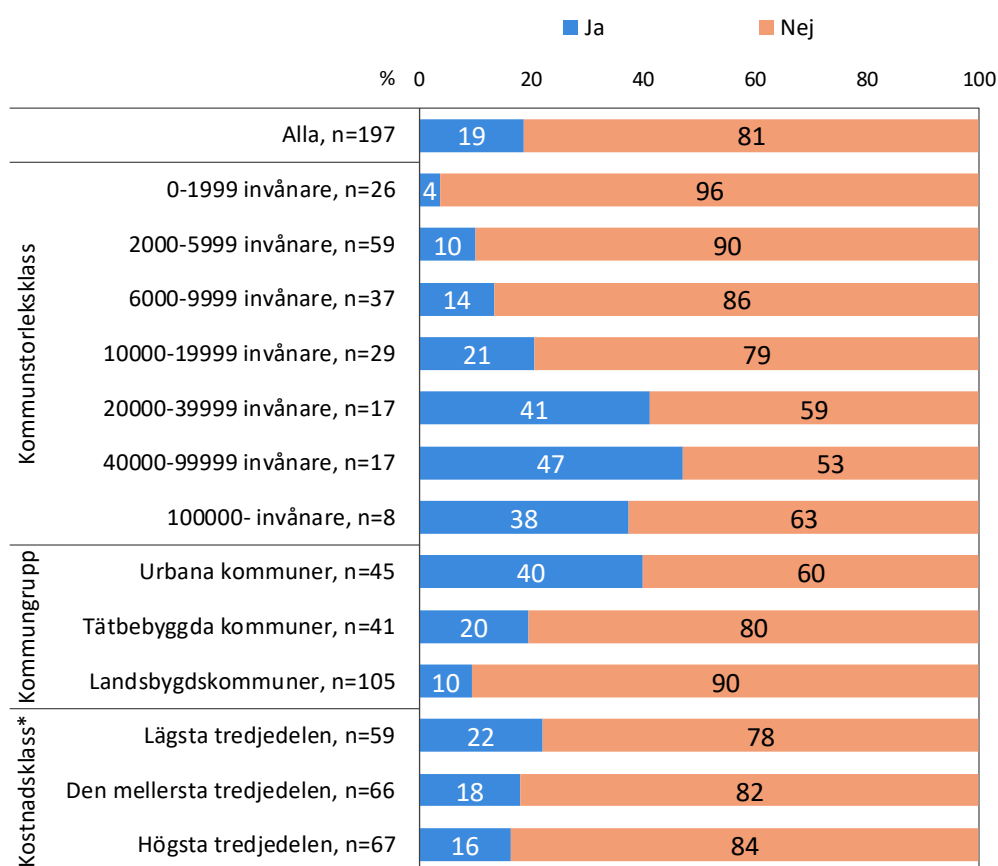
I ungefär två kommuner av tre äger kommunen alla ungdomslokaler. I regel är detta fallet särskilt i mindre kommuner, där det högst finns några få ungdomslokaler. I de större kommunerna (över 40 000 invånare) är det däremot vanligt att ungdomslokalerna ägs av en annan aktör. Även i dessa kommuner är dock tydligt den största delen av ungdomslokalerna i kommunal ägo. Bland alla kommuner är 10 procent av kommunerna sådana där kommunen inte alls äger några ungdomslokaler. Dessa kommuner finns i nästan varje kommunstorleksklass, om än i större utsträckning bland de

17.2.2025

mindre kommunerna. I enkäten gällde ägandet endast kommunernas ägande och i enkäten utred-
des inte närmare vilka aktörer som äger byggnaderna eller lokalerna där ungdomslokaler finns.

Fördelningarna enligt kommungrupp belyser situationen väl. I de urbana (större) kommunerna för-
delas ägandet jämnare mellan alternativen, medan det i landsbygdskommunerna (mindre) nästan
alltid är kommunen som äger alla lokaler eller inga lokaler alls. I de tätbefolkade kommunerna lig-
ger fördelningen mitt emellan dessa.

En femtedel av kommunerna har under de senaste åren lagt ned en ungdomslokal eller -lokaler
(bild 13).

*Kommunerna har delats in i tre klasser utifrån nettodriftskostnaderna/12-28-åring för 2023.

Bild 13. Fördelningen av svaren på frågan Har ni lagt ned ungdomslokaler under de senaste 5 åren?

17.2.2025

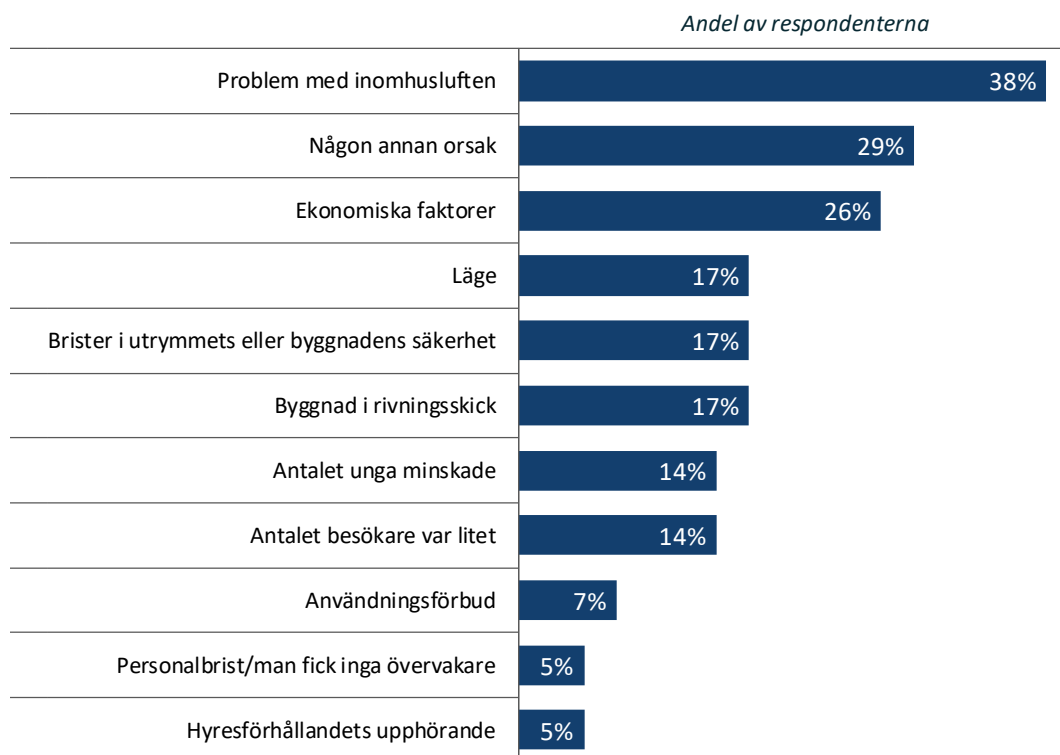

Bild 14 Orsaker till nedläggning av ungdomslokaler (n=42)

I synnerhet i större kommuner har ungdomslokaler lagts ned. Den vanligaste enskilda orsaken till att en lokal lagts ned har varit problem med inomhusluften. Även ekonomiska faktorer har varit en ganska vanlig orsak att lägga ned en lokal. Ganska få kommuner har varit tvungna att lägga ned ungdomslokaler på grund av att antalet unga har minskat eller antalet besökare har varit litet. Det är ganska vanligt att orsaken till nedläggningen är någon annan – då har det ofta varit fråga om att ersätta en gammal lokal med en ny, eller så har lokalen behövts för annat bruk.

4.3 Målgrupper, besökare och deras åldersstruktur

Ungdomslokalerna är oftast öppna från tisdag till fredag (bild 15). Oftast är ungdomslokalerna öppna på fredagar. I en del kommuner är ungdomslokalerna öppna även under veckoslutet, även om lokalerna nästan alltid är stängda på söndagar.

17.2.2025

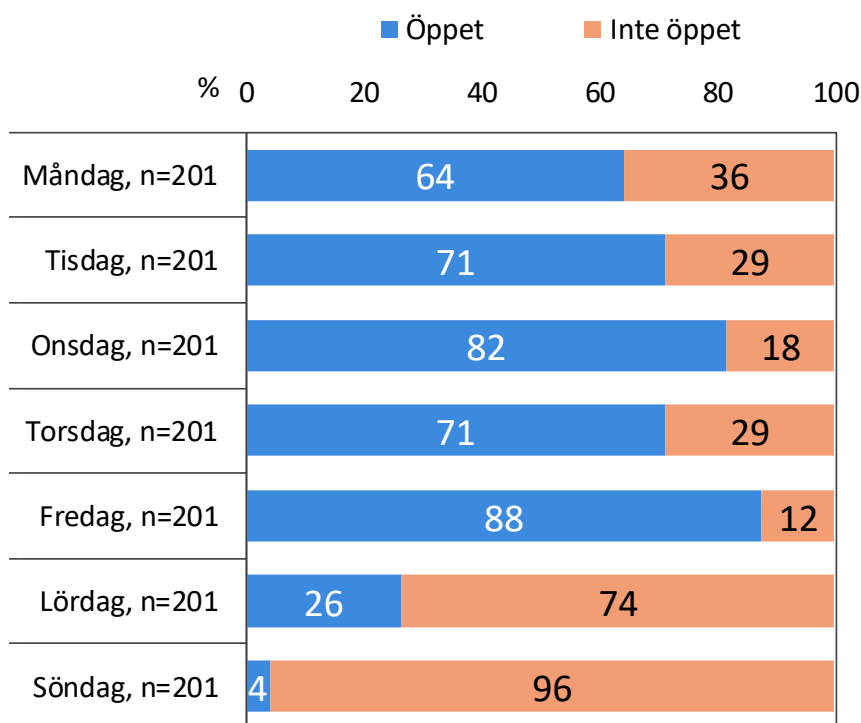

Bild 15. Veckodagar då en ungdomslokal är öppen i kommunerna.

I större urbana kommuner är det vanligare att en ungdomslokal är öppen alla veckodagar. I nästan alla urbana kommuner är någon ungdomslokal öppen från onsdag till fredag.

Resultaten från enkäten betonar att planeringen och inriktningen av ungdomslokalerna i första hand fokuserar på tonåringar, i synnerhet 13–15-åringar och 10–12-åringar. Dessutom är en betydande del av lokalerna riktade till unga i åldern 16–21 år. Verksamheten för äldre unga (22–29-åringar) och yngre barn (under 10-åringar) är betydligt mindre. Dessutom betjänar en del av lokalerna även andra målgrupper, men deras andel är betydligt mindre än andelen 10–21-åringar (bild 15).

Tabell 2. Ungdomslokalernas genomsnittliga öppettider under olika veckodagar.

	Måndag	Tisdag	Onsdag	Torsdag	Fredag	Lördag	Söndag
Öppnar (kl.)	14	14	14	14	15	16	14
Stänger (kl.)	19	19	20	20	21	22	20

Ungdomslokalerna är i genomsnitt öppna måndagar och tisdagar kl. 14–19, onsdagar och torsdagar kl. 14–20, fredagar kl. 15–21 och lördagar kl. 16–22. Söndagens öppettid är i genomsnitt kl. 14–20,

17.2.2025

även om endast få kommuner har ungdomslokalerna öppna på söndagen. Ungdomslokalernas öppettider är i allmänhet 6 timmar per dag, på måndagar och tisdagar 5 timmar.

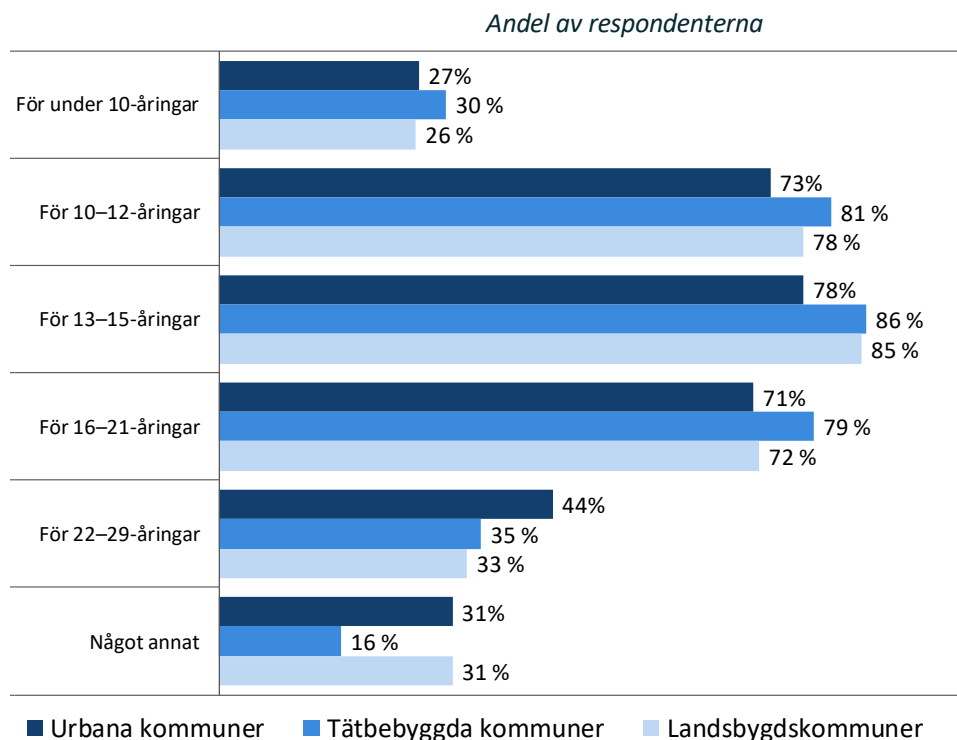

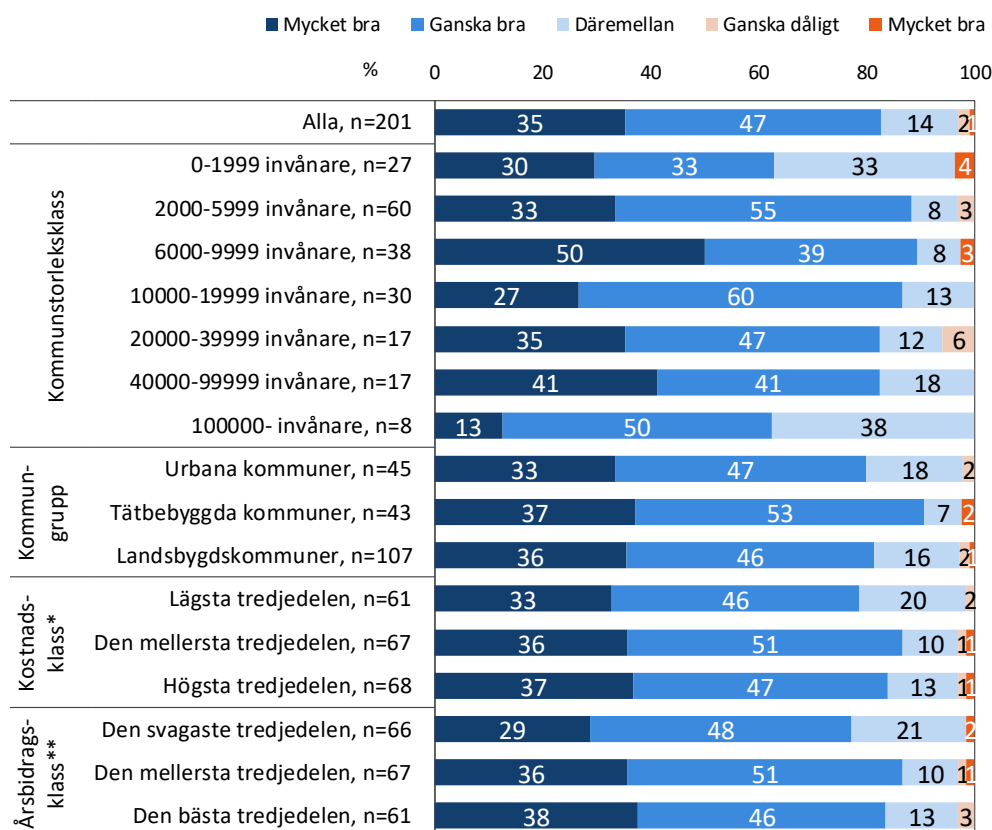
Bild 16. Målgrupper för ungdomslokalverksamheten enligt kommungrupp (urbana kommuner n=45, tätortskommuner n=43, landsbygdskommuner n=107)

Det finns inga större skillnader mellan de olika kommungrupperna. Verksamhet riktad till 22–29-åringar är något vanligare i urbana kommuner. De urbana kommunerna har ofta svarat "Något annat" och som indelning av de yngre åldersgrupperna har man använt t.ex. 10–17-åringar, 12–17-åringar och 13–17-åringar.

4.4 Ungdomslokalernas funktionalitet

En betydande majoritet av alla 201 respondenter upplever att antalet nuvarande ungdomslokaler motsvarar behoven väl, och endast mindre än en femtedel av kommunerna bedömde att de nuvarande ungdomslokalerna inte motsvarar de nuvarande kvantitativa behoven (bild 16). När man beaktar det stora antalet respondenter som svarade på enkäten är detta resultat mycket betydande.

17.2.2025

*Kommunerna har delats in i tre klasser utifrån nettodriftskostnaderna/12–28-åring för 2023.

**Kommunerna har delats in i tre klasser utifrån årsbidraget 2024.

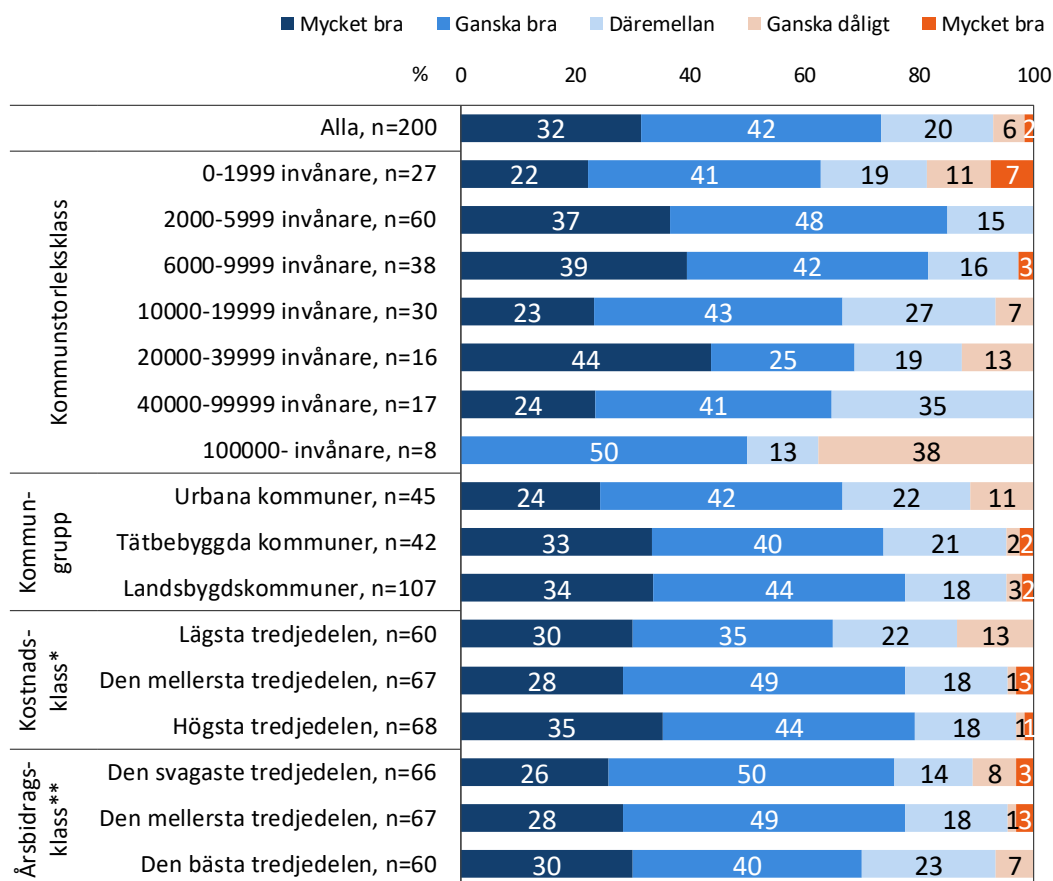
Bild 17. Fördelningen av svaren på frågan Motsvarar de nuvarande ungdomslokalerna kommunernas nuvarande kvantitativa behov?

Men i de minsta kommunerna (under 2 000 invånare) är nöjdheten något lägre än genomsnittet för alla svar. Trots det upplever två tredjedelar av de små kommunerna att lokalerna motsvarar behoven ganska bra eller mycket bra. I kommuner med 2 000–9 999 invånare är nöjdheten större och nästan alla kommuner i denna kommunstorleksklass anser att det nuvarande antalet ungdomslokaler är tillräckligt.

I de medelstora kommunerna (10 000–39 999 invånare) är nöjdheten också god, men något lägre än i de mindre kommunerna (2 000–9 999 invånare). Mycket dåliga bedömningar förekommer dock mer sällan än i de små kommunstorleksklasserna. I de stora kommunerna (över 40 000 invånare) är bedömningarna måttligare, och i kommuner med över 100 000 invånare upplever en dryg tredjedel att ungdomslokalerna endast delvis motsvarar de kvantitativa behoven.

17.2.2025

Granskat enligt kommungrupp är nöjdheten i landsbygdskommuner i linje med genomsnittet för alla kommuner, i tätortskommuner något högre än genomsnittet och i urbana kommuner något lägre, men det förekommer sällan kritiska bedömningar.

*Kommunerna har delats in i tre klasser utifrån nettodriftskostnaderna/12–28-åring för 2023.

**Kommunerna har delats in i tre klasser utifrån årsbidraget 2024.

Bild 18. Fördelningen av svaren på frågan Motsvarar de nuvarande ungdomslokalerna de kvantitativa behoven i framtiden?

De flesta av de 200 kommuner som svarade på frågan upplever att de nuvarande ungdomslokaler åtminstone ganska väl motsvarar framtidens kvantitativa behov. I de minsta kommunerna (under 2 000 invånare) är nöjdheten mer fördelad och det förekommer relativt sett fler kritiska bedömningar. I små kommuner (2 000–9 999 invånare) är nöjdheten högre än genomsnittet och över fyra av fem kommuner upplever att lokalerna åtminstone ganska väl motsvarar framtidens kvantitativa behov. I medelstora kommuner (10 000–39 999 invånare) är nöjdheten något lägre jämfört med i mindre kommuner (2 000–9 999 invånare), och det förekommer oftare kritiska be-

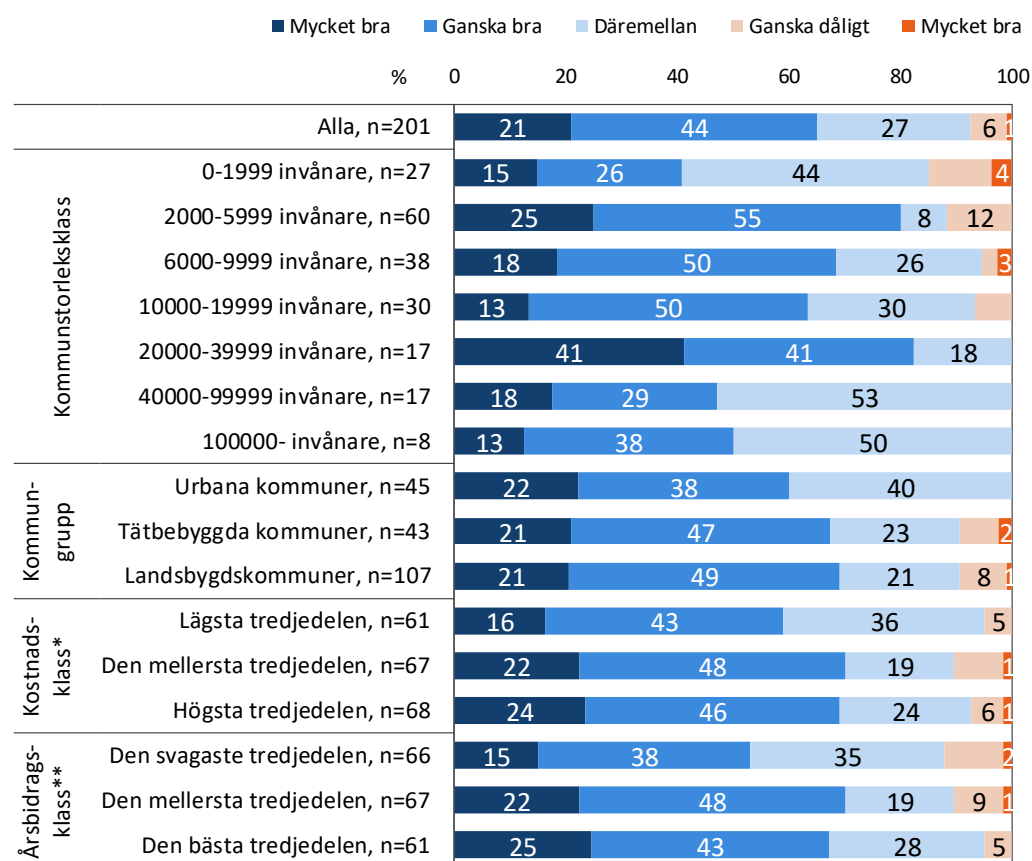
17.2.2025

dömningar. I de största kommunerna (över 40 000 invånare) är åsikterna måttligare och de neutrala bedömningarna ("mitt emellan") framhävs. I kommuner med över 100 000 invånare anser hälften av respondenterna att de nuvarande ungdomslokalerna svarar ganska väl på framtidens kvantitativa behov.

I nästan 40 procent av de stora städerna anser man att antalet lokaler lämpar sig dåligt för framtida behov. Bedömningen kan påverkas av antagandet att befolkningen – och antalet unga – fortsätter öka i de stora städerna. I denna kommungrupp förekommer dock inga ytterlighetsbedömningar där lokalerna bedöms motsvara behoven antingen mycket bra eller mycket dåligt.

Granskat enligt kommungrupp är nöjdheten i landsbygdskommunerna i linje med medelvärdet, i tätortskommunerna något lägre och i de urbana kommunerna ännu lägre. Kritiska bedömningar förekommer klart mer i alla kommungrupper när man granskar de framtida kvantitativa behoven jämfört med de nuvarande behoven.

Drygt två tredjedelar av alla 201 kommuner som svarade upplever att de nuvarande ungdomslokalerna motsvarar de nuvarande verksamhetsbehoven åtminstone ganska väl (bild 18).

*Kommunerna har delats in i tre klasser utifrån nettodriftskostnaderna/12–28-åring för 2023.

**Kommunerna har delats in i tre klasser utifrån årsbidraget 2024.

17.2.2025

Bild 19. Fördelningen av svaren på frågan Motsvarar de nuvarande ungdomslokalerna behoven i den nuvarande verksamheten?

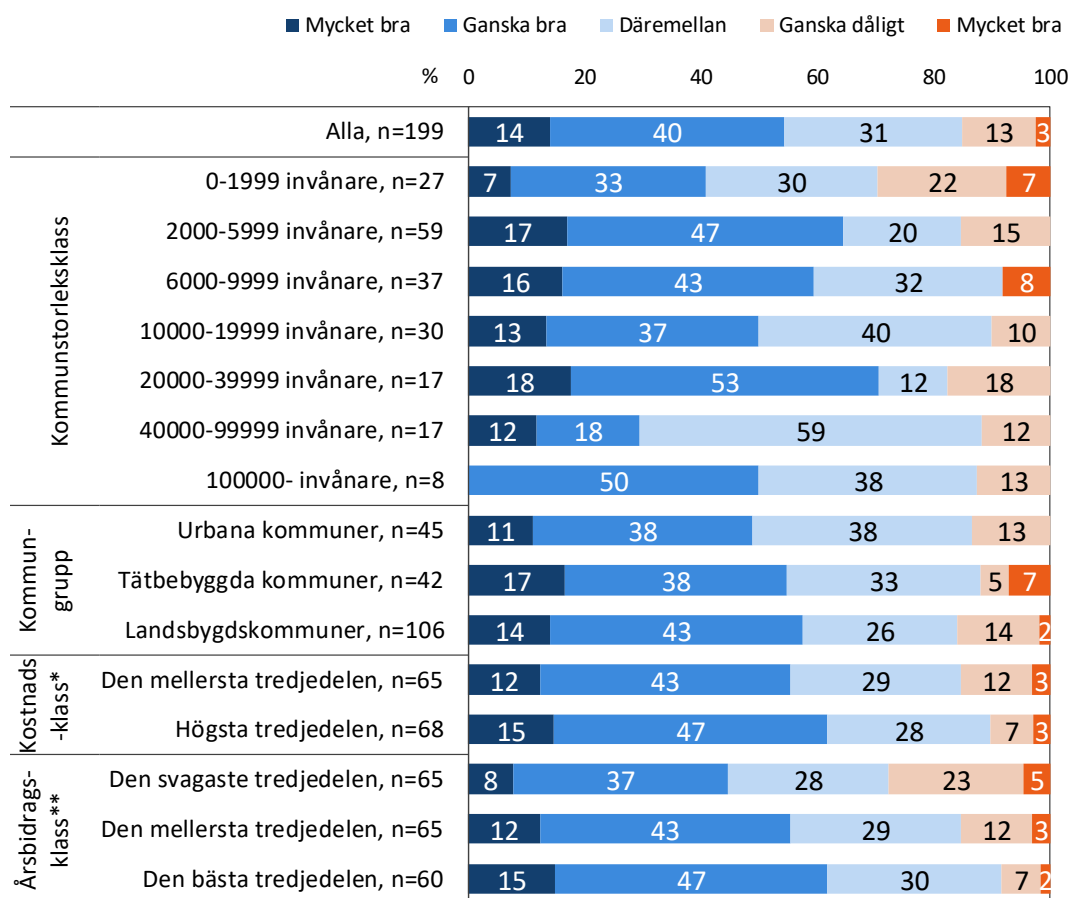
I de minsta kommunerna (under 2000 invånare) är nöjdheten lägre än genomsnittet, både neutrala ("mitt emellan") och kritiska bedömningar förekommer oftare än i de övriga kommunstorleksklasserna. I kommuner med 2 000–9 999 invånare är nöjdheten betydligt högre jämfört med de minsta kommunerna (under 2 000 invånare), och till exempel fyra av fem kommuner med 2 000–5 999 invånare upplever att lokalerna åtminstone ganska väl lämpar sig för behoven. I de medelstora kommunerna (10 000–39 999 invånare) är nöjdheten högre än genomsnittet, och särskilt i kommuner med 20 000–39 999 invånare framhävs i synnerhet de positiva bedömningarna. I stora kommuner (över 40 000 invånare) är åsikterna måttligare och de neutrala betygen framhävs. I kommunerna med 40 000–100 000 invånare finns det dessutom inga kritiska bedömningar av hur väl lokalerna motsvarar den nuvarande verksamhetens behov.

Granskat enligt kommungrupp är nöjdheten högst i landsbygdskommunerna, något lägre i tätortskommunerna och lägst i de urbana kommunerna. Kritiska bedömningar förekommer i synnerhet i landsbygdskommunerna och tätortskommunerna, medan man i de urbana kommunerna betonar de neutrala bedömningarna istället för de kritiska.

I de kommuner där mest pengar per ung person används för ungdomsverksamheten eller där hela kommunens årsbidrag per invånare hör till den högsta gruppen upplever man att ungdomslokaler bäst motsvarar behovet. Det är anmärkningsvärt att ingen av kommunerna med det bästa årsbidraget upplevde att lokalerna svarade mycket dåligt på behovet.

Drygt hälften av alla 199 som svarade upplever att de nuvarande ungdomslokalerna motsvarar de framtida verksamhetsbehoven åtminstone ganska bra, men nöjdheten varierar enligt kommunstorleksklass (bild 19).

17.2.2025

*Kommunerna har delats in i tre klasser utifrån nettodriftskostnaderna/12–28-åring för 2023.

**Kommunerna har delats in i tre klasser utifrån årsbidraget 2024.

Bild 20. Fördelningen av svaren på frågan *Motsvarar de nuvarande ungdomslokalerna de framtida verksamhetsbehoven?*

I de minsta kommunerna (0–1 999 invånare) är nöjdheten lägre än genomsnittet och det förekommer oftare kritiska bedömningar. I små kommuner med 2 000–9 999 invånare är positiva bedömningar vanligare, och i synnerhet i kommunstorleksklassen 2 000–5 999 invånare bedömde till och med hälften av kommunerna att lokalerna lämpar sig väl för behoven. I de medelstora kommunerna (20 000–39 999 invånare) är bedömningarna de mest positiva av alla kommunstorleksklasser. Över två tredjedelar av kommunerna bedömde att lokalerna åtminstone ganska väl motsvarar de framtida verksamhetsbehoven. I de största kommunerna (över 40 000 invånare) är nöjdheten måttligare och de neutrala bedömningarna betonas.

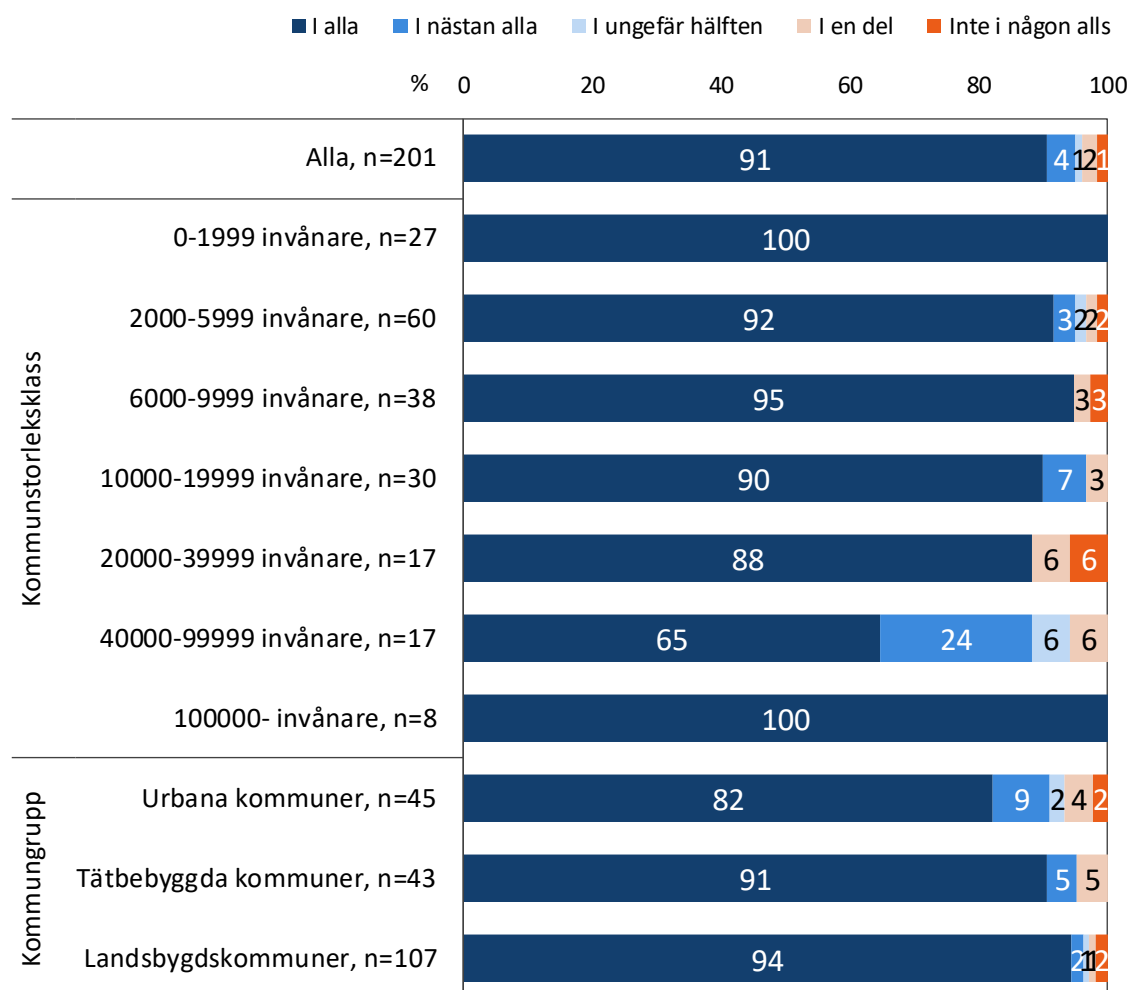
Granskat enligt kommungrupp är bedömningen av hur de nuvarande ungdomslokalerna motsvarar de framtida verksamhetsbehoven sämre i alla kommungrupper jämfört med bedömningen av hur lokalerna motsvarar de nuvarande behoven. I alla kommungrupper är de kritiska bedömningarna dock måttliga och i de urbana kommunerna och tätortskommunerna under genomsnittet.

17.2.2025

4.5 Gruppverksamhet och möten på tu man hand

Möjligheten till gruppverksamhet har i största delen av kommunerna ordnats på ett heltäckande sätt i alla ungdomslokaler. Undantag förekommer särskilt i kommuner med 40 000–99 999 invånare, där endast 65 procent bedömde att möjligheten till verksamhet i gruppform är i skick i alla ungdomslokaler. Denna skillnad jämfört med de andra kommunstorleksklasserna kan bero på att kommunerna i fråga ofta har flera ungdomslokaler, men resurserna för att underhålla och utveckla lokalerna är inte lika starka som i de största städerna. Å andra sidan har i de minsta kommunerna (under 2000 invånare) och i de största kommunerna (över 100 000 invånare) möjligheten till gruppverksamhet förverkligats fullständigt i alla lokaler, vilket tyder antingen på styrkan hos resursfördelningen eller på ett mindre antal lokaler, vilket underlättar upprätthållandet av kvaliteten.

17.2.2025

*Bild 21. Fördelningen av svaren på frågan I hur stor andel av ungdomslokalerna i er kommun är följande saker i skick – **möjlighet till gruppverksamhet**.*

Respondenterna ombads bedöma egenskaperna hos den egna kommunens ungdomslokaler samt i hur stor del av kommunens ungdomslokaler de saker som presenterades i enkäten var i skick. Utöver gruppverksamheten ombads respondenterna bedöma huruvida det fanns möjlighet att möta handledaren på tu man hand i kommunens ungdomslokaler. Frågeställningen gällde de fysiska lokalerna och i den ombads man till exempel inte bedöma antalet anställda för att genomföra möten på tu man hand.

Möjligheten till möten på tu man hand med handledaren har ordnats väl i största delen av kommunerna, men det finns tydliga skillnader mellan kommunstorleksklasserna (bild 21). I kommuner

17.2.2025

med färre än 6000 invånare har möjligheten till möten på tu man hand genomförts på ett heltäckande sätt i de flesta ungdomslokaler. Drygt två tredjedelar av ungdomslokalerna i dessa kommuner bedöms motsvara detta behov väl.

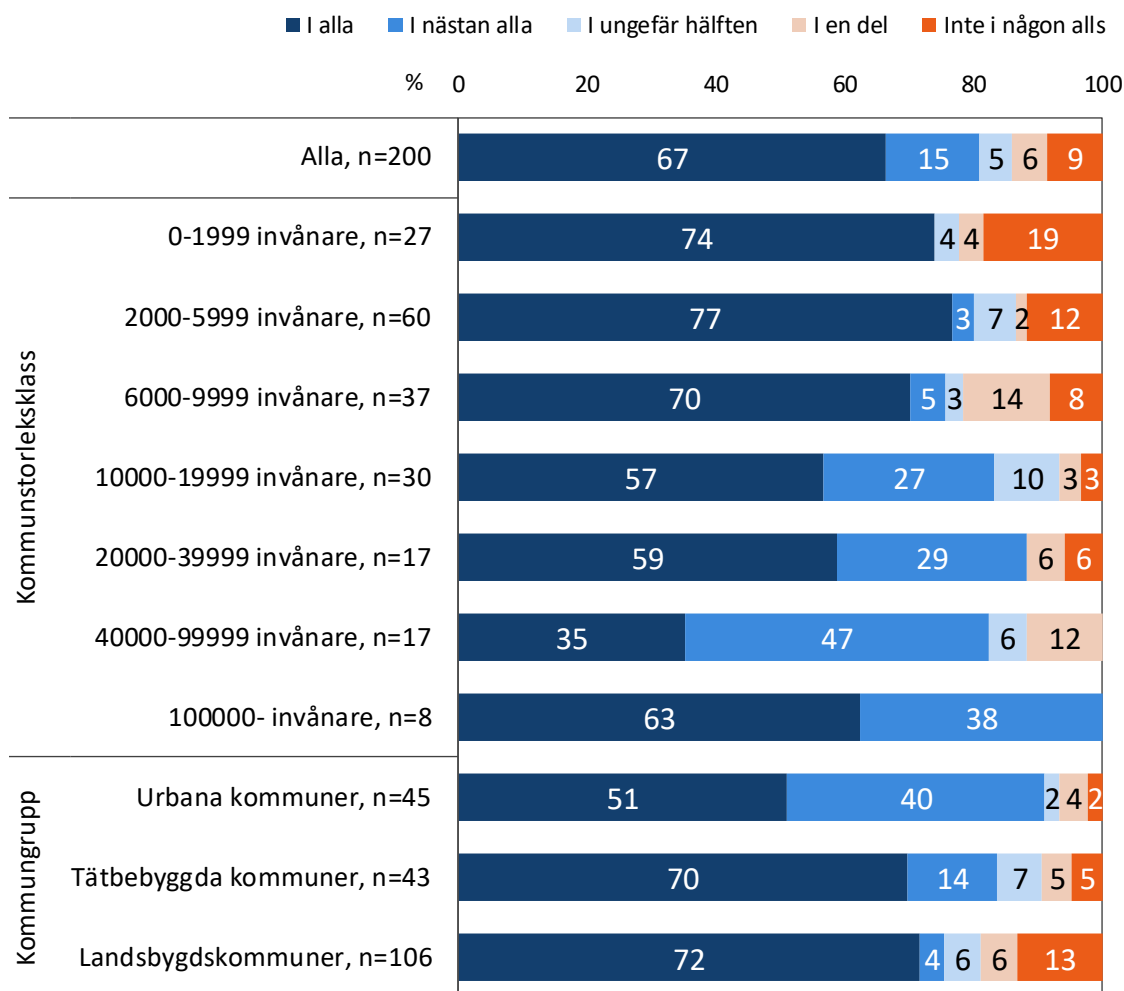

Bild 22. Fördelningen av svaren på frågan I hur stor andel av ungdomslokalerna i er kommun är följande saker i skick – möjlighet till möten på tu man hand med handledaren.

I kommuner med 40 000–99 999 invånare är situationen klart sämre, eftersom endast en tredjedel av ungdomslokalerna i dessa kommuner erbjuder möjlighet till möten på tu man hand i alla lokaler. I de största kommunerna (över 100 000 invånare) är situationen något bättre, eftersom över hälften bedömer att möjligheten förverkligas i alla ungdomslokaler.

17.2.2025

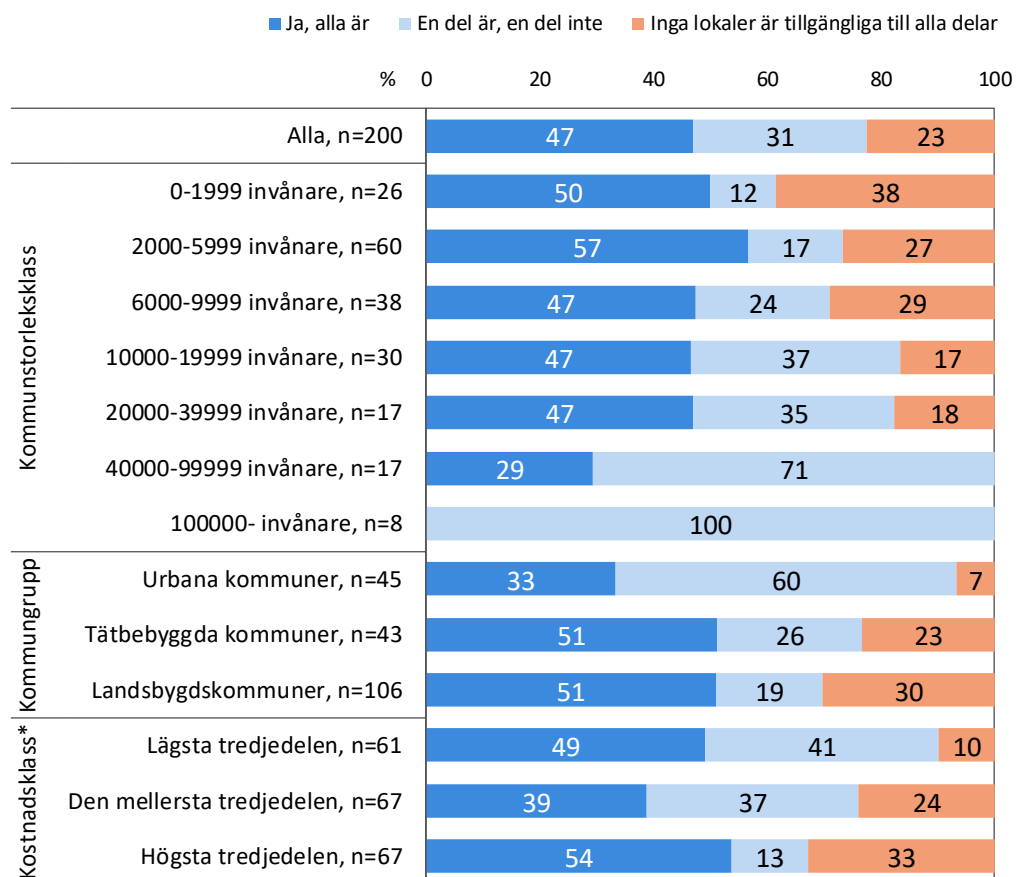
Skillnaderna kan påverkas av att fördelningen av resurser inte alltid garanterar en enhetlig kvalitet mellan lokalerna i de medelstora och stora kommunerna när antalet ungdomslokaler ökar. Dessutom är arrangemangen för möten på tu man hand ofta mer omfattande i landsbygdskommunerna och tätortskommunerna, vilket kan bero på ett mindre antal ungdomslokaler och beaktande av mer individuella behov. I urbana kommuner betonas något oftare lösningar som genomförts delvis eller nästan helt, vilket kan vittna om ett stort antal lokaler och varierande resurser.

4.6 Ungdomslokalernas tillgänglighet

I det här avsnittet granskas ungdomslokalernas tillgänglighet ur de ungas synvinkel. Dessutom granskas ungdomslokalernas tillgänglighet samt hur väl lokalernas lägen gör det möjligt för unga att självständigt ta sig till lokalerna. Denna analys visar hur lokaliseringsfrågorna varierar enligt kommunstorleksklass och påverkar ungdomslokalernas användbarhet i olika områden.

I ungefär hälften av kommunerna som svarade är alla ungdomslokaler tillgängliga (bild 22). Andelen är mindre i större kommuner där det finns fler ungdomslokaler. I större kommuner (över 40 000 invånare) är det vanligt att en del av ungdomslokalerna är tillgängliga och en del inte. I mindre kommuner, där det ofta finns en ungdomslokal, är lokalen ofta inte tillgänglig. I cirka en tredjedel av kommunerna med färre än 10 000 invånare är situationen den att ingen av ungdomslokalerna i kommunen är tillgänglig.

17.2.2025

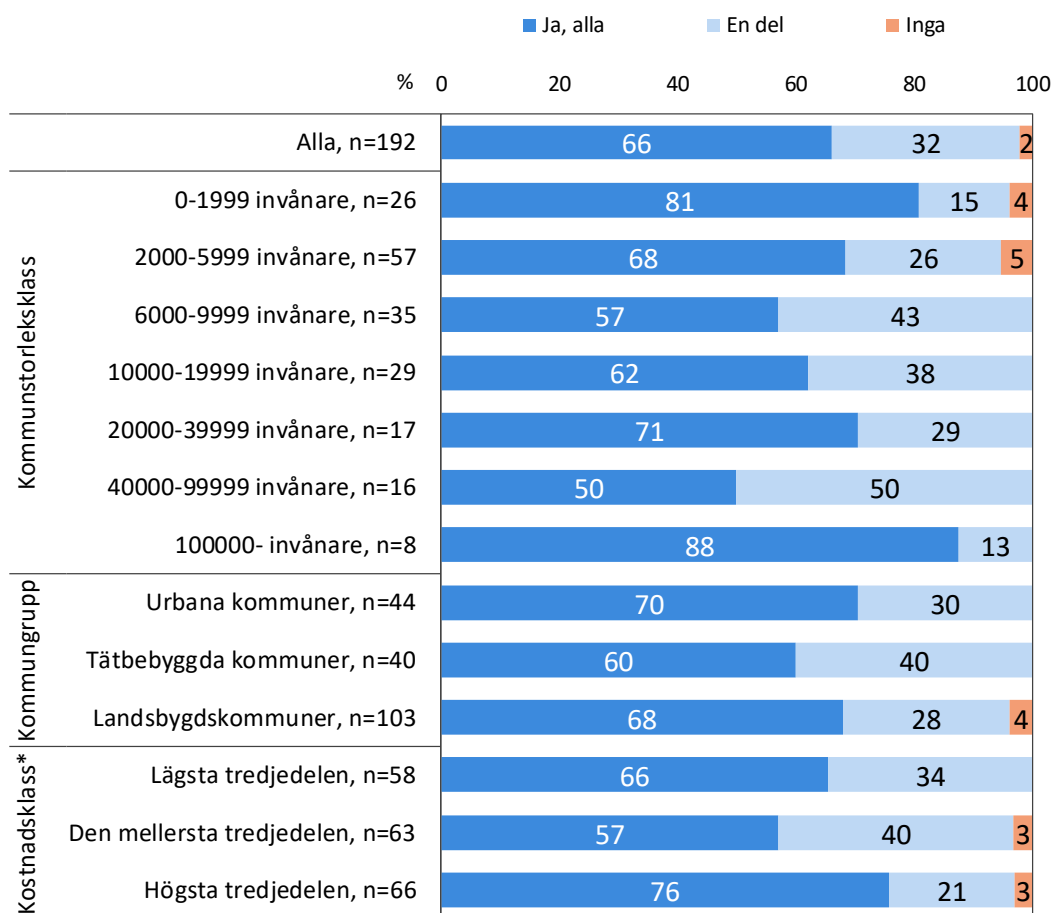
*Kommunerna har delats in i tre klasser utifrån nettodriftskostnaderna/12-28-åring för 2023.

Bild 23. Fördelningen av svaren på frågan Äre ungdomslokalerna i er kommun tillgängliga?

I två kommuner av tre är alla ungdomslokaler sådana att de unga kan ta sig dit självständigt (bild 23). Det finns mycket få kommuner där ingen ungdomslokal finns på en plats dit unga kan ta sig självständigt. Dessa kommuner är alla landsbygdskommuner och små kommuner med färre än 6 000 invånare.

I de största städerna, antagligen på grund av bättre trafikförbindelser, finns nästan alla ungdomslokaler på en plats dit unga kan ta sig på egen hand. I de medelstora kommunerna kan de unga självständigt ta sig till alla ungdomslokaler i hälften av kommunerna.

17.2.2025

*Kommunerna har delats in i tre klasser utifrån nettodriftnaderna/12–28-åring för 2023.

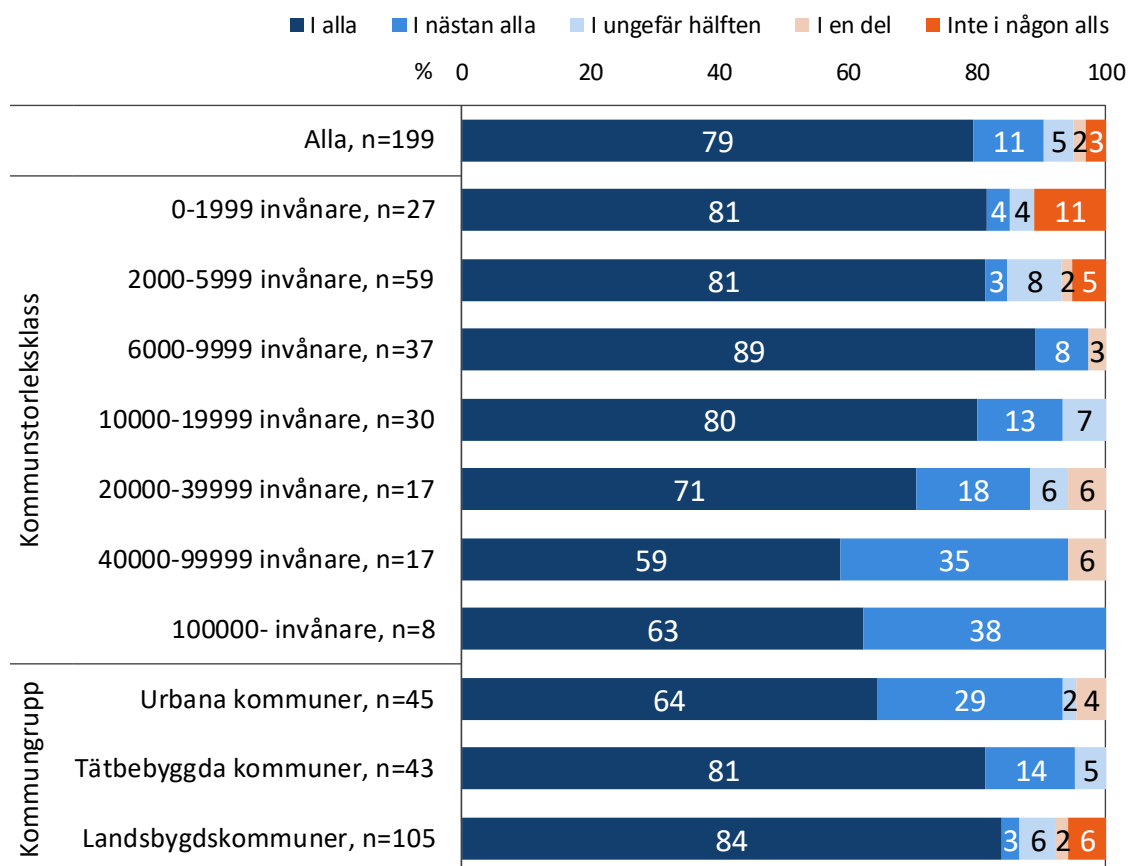
Bild 24. Bedöm om ungdomslokalerna i er kommun är placerade så att barnen och ungdomarna självständigt kan ta sig till ungdomslokalen?

4.7 Lokalernas egenskaper

I det här avsnittet granskas de fysiska egenskaperna hos kommunernas ungdomslokaler, såsom internetförbindelser, belysning, möbler och säkerhet. Man fokuserar särskilt på hur väl dessa faktorer är i skick i olika kommuner och hur de varierar enligt kommunstorleksklass. I resultaten granskas också ungdomslokalernas brandsäkerhet, tillgången till bevakningstjänster samt användningen av digitala och mobila ungdomslokaler. Analysen ger en allmän bild av hur förhållandena och säkerheten i ungdomslokalerna förverkligas i olika områden.

17.2.2025

Nätförbindelserna är i skick i största delen av kommunerna (bild 20), men det finns vissa skillnader mellan kommunstorleksklasserna. I kommuner med färre än 10 000 invånare har internetförbindelserna genomförts heltäckande i nästan alla ungdomslokaler. Över fyra av fem lokaler i dessa kommuner bedöms uppfylla kraven helt.

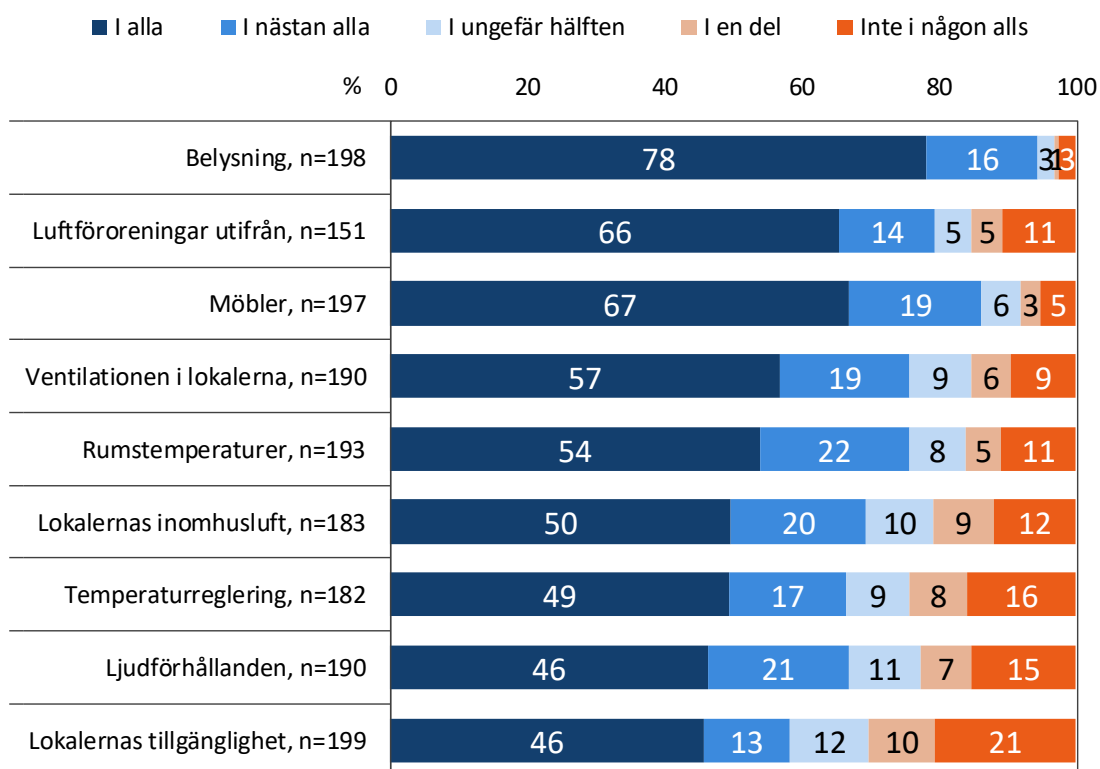
*Bild 25. Fördelningen av svaren på frågan I hur stor andel av ungdomslokalerna i er kommun är följande saker i skick – **nätförbindelser**.*

Av kommunerna med 40 000–99 999 invånare bedömde däremot endast under två tredjedelar att nätförbindelserna var i skick i alla ungdomslokaler, vilket är en betydligt lägre andel jämfört med de övriga kommunstorleksklasserna. I kommuner med över 100 000 invånare är situationen något bättre, men även i dessa kommuner fungerar internetförbindelserna i upp till en tredjedel av lokalerna endast i nästan alla.

En granskning av kommungrupperna visar att nätförbindelserna är mest heltäckande i landsbygdskommunerna, eftersom mer än fyra av fem ungdomslokaler i dessa kommuner bedöms tillhanda hålla fungerande förbindelser i alla lokaler. I tätortskommuner är andelen nästan lika hög, medan motsvarande andel i urbana kommuner är klart lägre, endast två tredjedelar. Detta kan bero på ett

17.2.2025

större antal ungdomslokaler och varierande resurser i de urbana kommunerna, vilket försvårar genomförandet av enhetliga tekniska lösningar i alla lokaler.

*Bild 26 Fördelningen av svaren på frågan I hur stor andel av ungdomslokalerna i er kommun är följande saker i skick – **sammanställning av lokalernas fysiska egenskaper.***

Den svagare situationen i kommunerna med 40 000–99 999 invånare kan återspegla otillräckliga resurser eller fördröjningar i uppdateringen av teknologin, i synnerhet i en kommunstorleksklass där antalet ungdomslokaler är större, men där det inte finns lika mycket resurser som i de största kommunerna. I landsbygds- och tätortskommuner kan mindre användarantal och centraliserade resurser underlätta upprätthållandet av fungerande nätförbindelser.

De fysiska förhållandena i lokalerna när det gäller möblering och belysning är i skick i alla ungdomslokaler i största delen av kommunerna. I de mindre kommunerna framhävs svaren, där belysningen och möblerna inte är i skick i en enda ungdomslokal. Här är det också bra att dra sig till minnes att just de minsta kommunerna också svarade mer negativt än andra om hur ungdomslokalerna svarade på verksamhetsbehoven.

17.2.2025

I fråga om lokalernas fysiska egenskaper finns det i kommuner med 40 000–99 000 invånare en tydlig avvikelse från de övriga kommunstorleksklasserna. Till exempel i fråga om belysning och möbler är endast knappt hälften i dessa kommuner sådana där alla ovan nämnda saker förverkligas väl i alla ungdomslokaler. Detta kan bero på att dessa kommuner samtidigt har flera ungdomslokaler, men inte likadana möjligheter som de stora städerna att ta hand om lokalerna och utveckla dem.

När det gäller inomhusluftens egenskaper och inomhustemperaturen är omkring en tiondel av kommunerna sådana att dessa egenskaper inte förverkligas i någon enda av kommunens ungdomslokaler. Så är fallet i synnerhet i mindre kommuner, men till exempel i en fjärdedel av kommunerna med 40 000–99 000 invånare uppfylldes kvaliteten på inomhusluften endast i hälften av kommunerna.

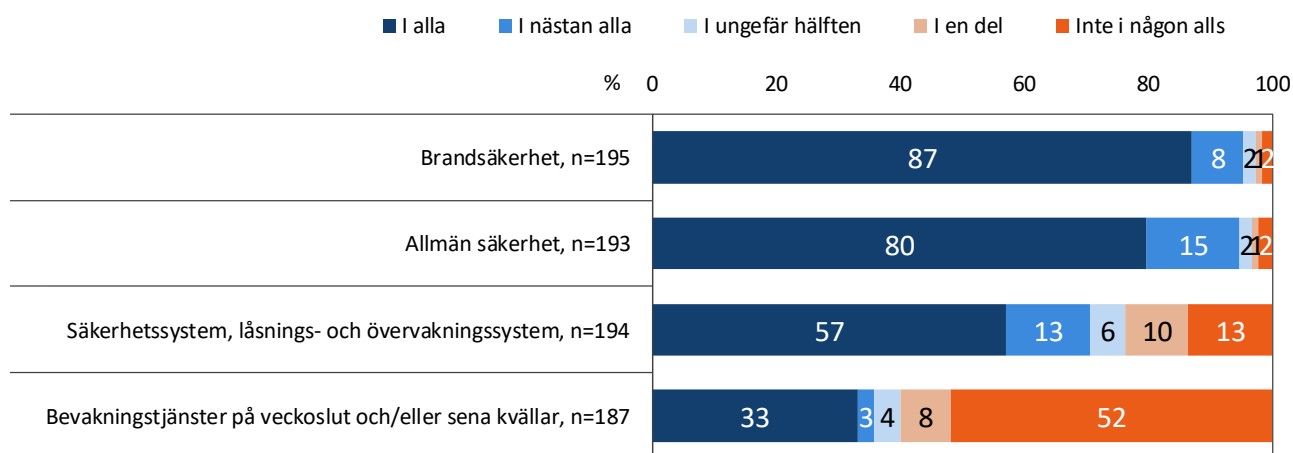

Bild 27 Fördelningen av svaren på frågan I hur stor andel av ungdomslokalerna i er kommun är följande saker i skick – sammanställning av lokalernas säkerhetsrelaterade egenskaper.

Ungdomslokalerna anses till största delen vara allmänt säkra. I 80 procent av alla kommuner anser man att den allmänna säkerheten förverkligas i kommunens alla ungdomslokaler. Endast i de allra minsta kommunerna kan situationen i sällsynta fall vara att den allmänna säkerheten inte förverkligas i en enda ungdomslokal.

Man anser att den allmänna säkerheten förverkligas något sämre i takt med att kommunstorleken ökar, och i urbana kommuner förverkligas säkerheten också i något färre lokaler än i andra kommungrupper. Av svaren kan man inte tolka vad respondenterna har förstått som "allmän säkerhet".

17.2.2025

Brandsäkerheten förverkligas i nästan alla ungdomslokaler. Bland alla kommuner bedömde nästan 90 procent att alla ungdomslokaler är brandsäkra. Andelen per lokal är ännu större, eftersom andelen brandsäkra lokaler i större kommuner där det finns fler lokaler uppskattas till nästan 100 procent. Några av de allra minsta kommunerna bedömde att kommunens ungdomslokal inte är brandsäker. Man kan konstatera att det fortfarande finns behov av att utveckla brandsäkerheten i en del kommuner.

Säkerhetssystemen är i skick i alla ungdomslokaler i 57 procent av kommunerna. I drygt en tiondel av kommunerna är situationen den att säkerhetssystemen inte är på en tillräcklig nivå i en enda ungdomslokal. I synnerhet i mindre kommuner med färre än 20 000 invånare är det ganska vanligt att säkerhetssystemen är otillräckliga. Ju mindre kommun det är fråga om, desto större andel av säkerhetssystemen är otillräckliga. I större kommuner är situationen bättre vad gäller säkerhetssystemen.

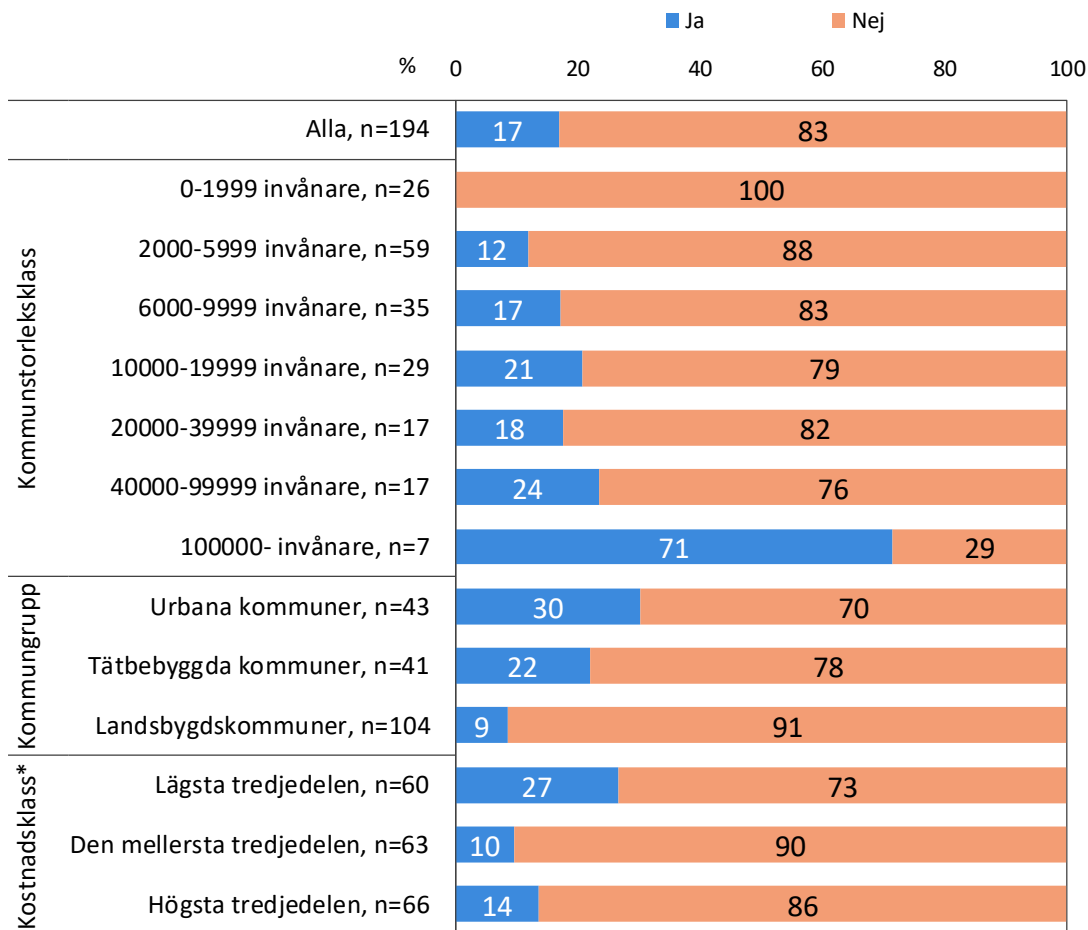
Ungefär hälften av kommunerna som svarade har inga bevakningstjänster på veckoslut eller sent på kvällen. I en tredjedel förverkligas bevakningstjänster i alla ungdomslokaler. Detta kan bero på att ungdomslokalerna finns i anslutning till byggnader som allmänt bevakas (t.ex. köpcentrum). Bevakningstjänsterna är vanligast i medelstora kommuner där det finns några ungdomslokaler. I större kommuner finns det bevakningstjänster på veckoslut och sent på kvällen i en del, i största delen inte.

4.8 Digitala och mobila lokaler

17 procent av kommunerna använder en digital ungdomslokal. En digital ungdomslokal används också i en del av de små kommunerna, men är klart vanligare i stora städer.

70 procent av de kommuner som använde en digital ungdomslokal hade den i applikationen Discord. Den årliga kostnaden för en digital ungdomslokal är ganska låg, i genomsnitt 3 500 € per år mellan de kommuner som svarade.

17.2.2025

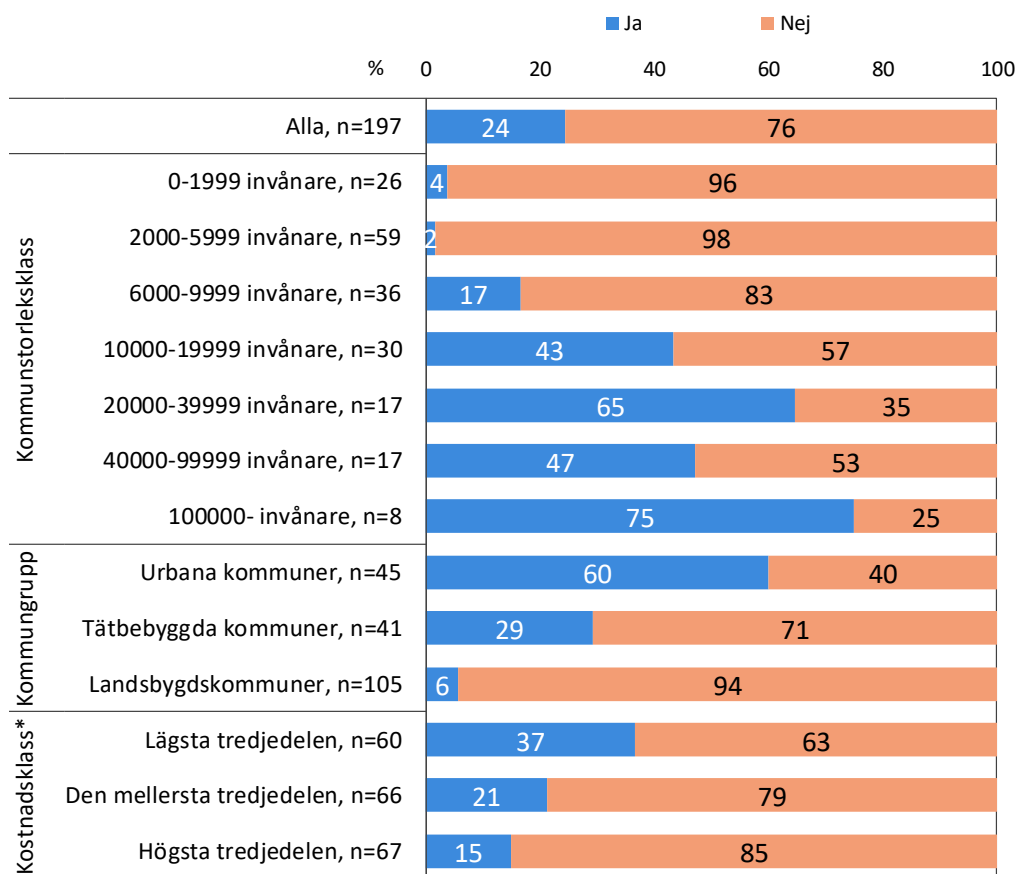

*Kommunerna har delats in i tre klasser utifrån nettodriftskostnaderna/12–28-åring för 2023.

Bild 28. Fördelning av svaren på frågan Använder er kommun en digital eller virtuell ungdomslokal?

I en fjärdedel av kommunerna används en mobil ungdomslokal. En mobil ungdomslokal används också i en del små kommuner, men det är vanligare i stora städer.

17.2.2025

*Kommunerna har delats in i tre klasser utifrån nettodriftskostnaderna/12–28-åring för 2023.

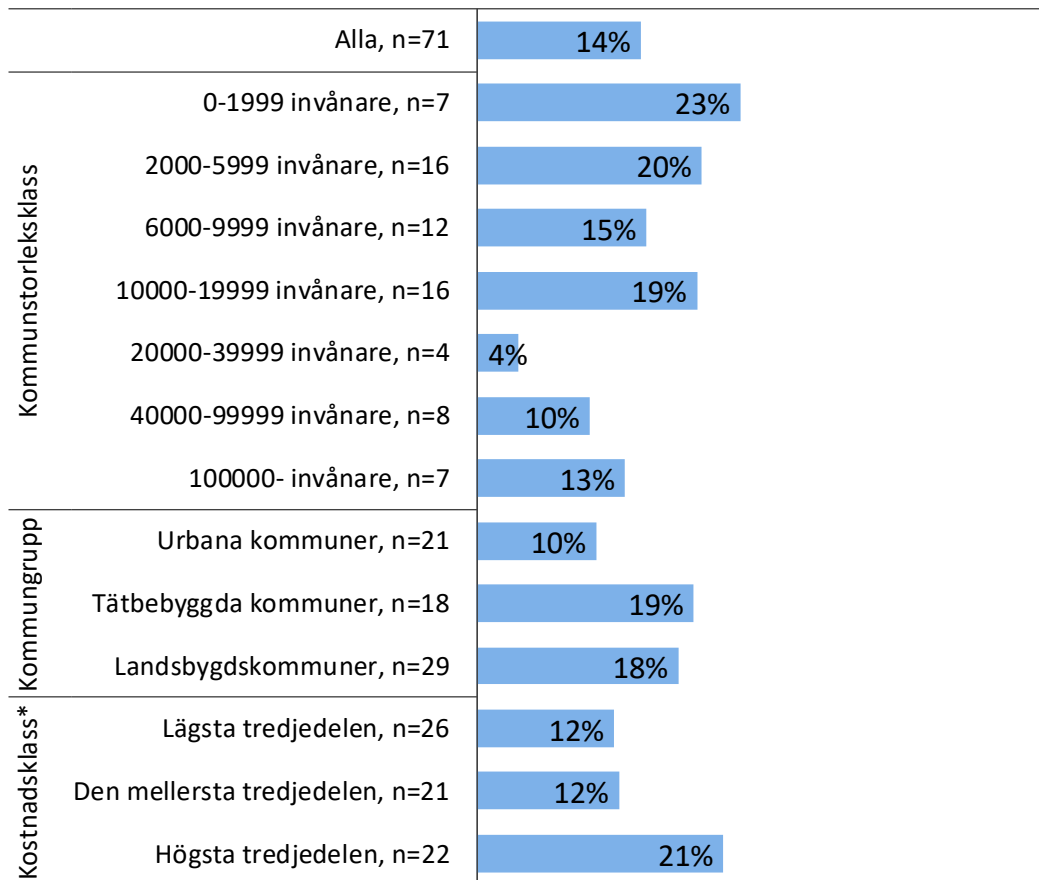
Bild 29. Fördelningen av svaren på frågan Finns det en mobil ungdomslokal i kommunen?

Vanliga former av mobila ungdomslokaler är en ungdomspaketbil eller -buss, en husbil och pop-up-ungdomslokaler. Den genomsnittliga årskostnaden för kommunen för en mobil ungdomslokal är cirka 9 500 €.

4.9 Ungdomslokalernas skick

I det här avsnittet granskas skicket på kommunernas ungdomslokaler och deras renoveringsbehov. Syftet är att klargöra hur många ungdomslokaler som har renoverats under de senaste fem åren och hur många lokaler som behöver en renovering under de kommande åren. Dessutom granskas för hur många ungdomslokaler en grundlig renovering har säkerställts under de kommande fem åren.

17.2.2025

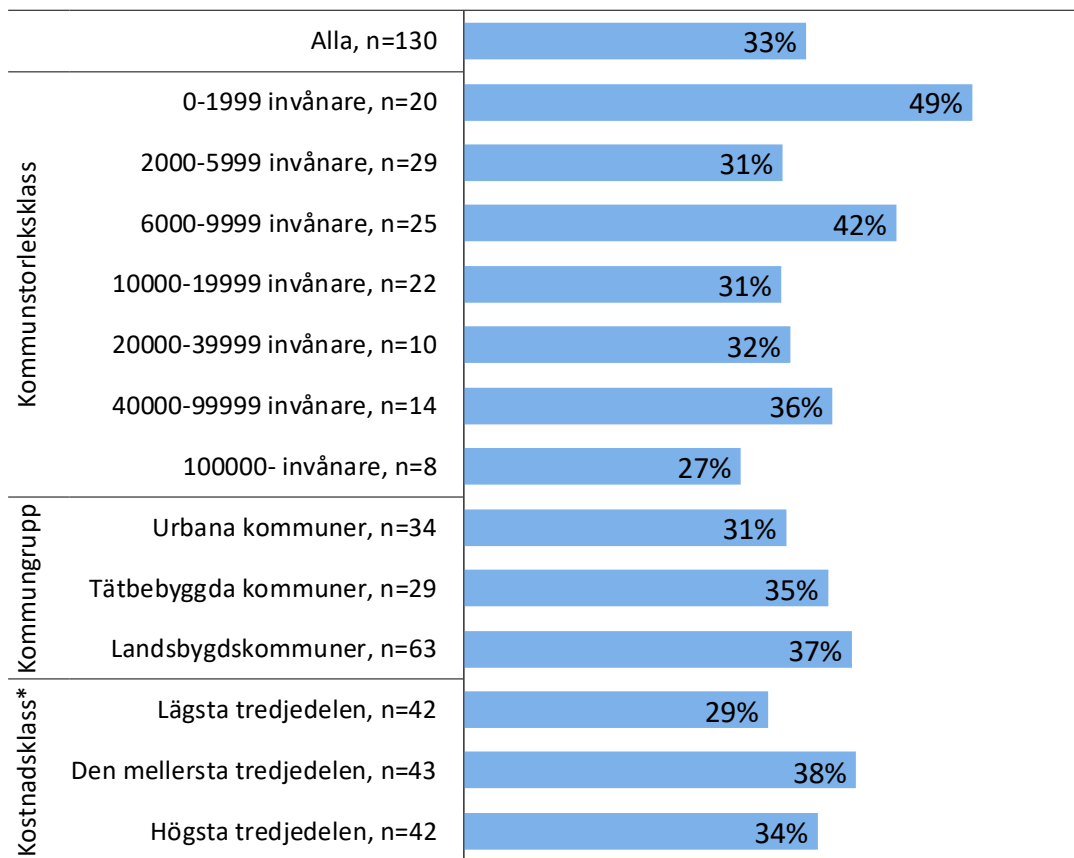

*Kommunerna har delats in i tre klasser utifrån nettodriftskostnaderna/12–28-åring för 2023.

Bild 30. Andelen ungdomslokaler där en grundlig renovering har genomförts under de senaste 5 åren. Svaren har viktats med antalet ungdomslokaler i kommunerna.

Av ungdomslokalerna i kommunerna som svarade (n=71) har 14 procent renoverats grundligt under de senaste 5 åren. Procentandelen är något större i mindre kommuner med färre lokaler.

17.2.2025

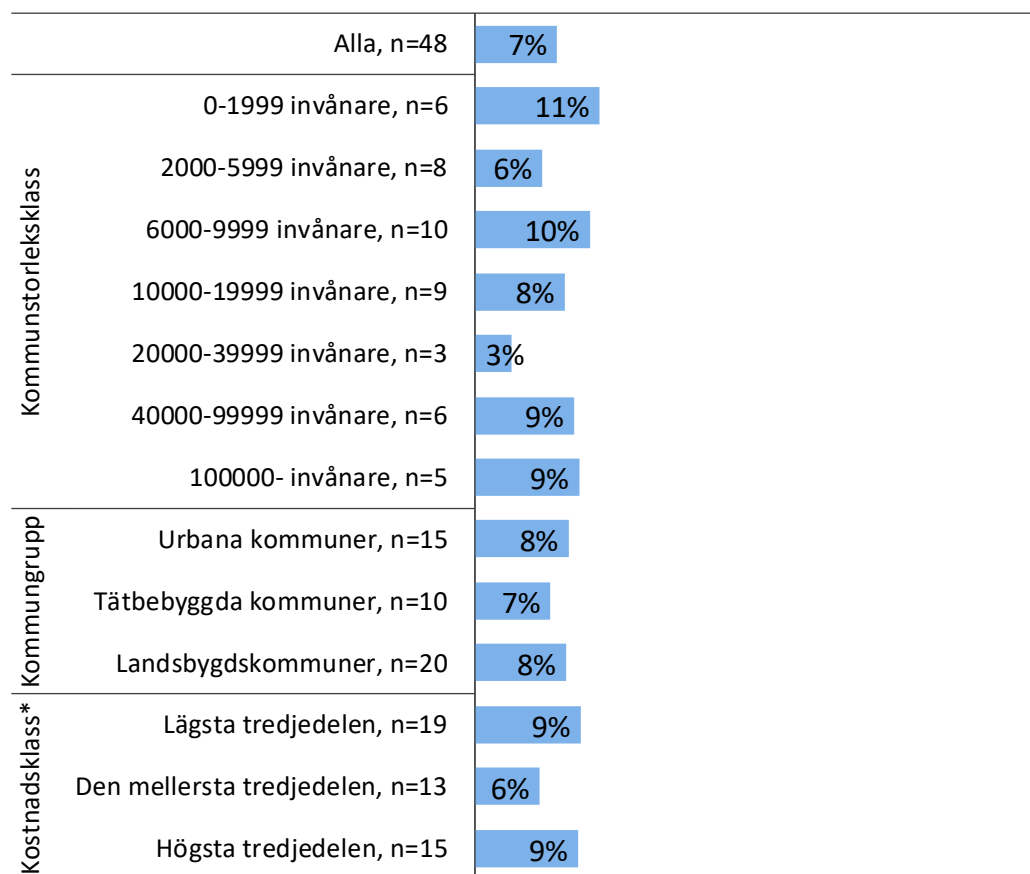

*Kommunerna har delats in i tre klasser utifrån nettodriftskostnaderna/12–28-åring för 2023.

Bild 31. Andelen ungdomslokaler med behov av grundlig renovering under de kommande 5 åren. Svaren har viktats med antalet ungdomslokaler i kommunerna.

De kommuner som svarade (n=130) bedömde att en tredjedel av ungdomslokalerna borde renoveras grundligt under de följande fem åren. I synnerhet i de mindre kommunerna kommer det att finnas stora renoveringsbehov. Även i de stora städerna skulle cirka en fjärdedel av lokalerna vara i behov av en grundlig renovering inom fem år.

17.2.2025

*Kommunerna har delats in i tre klasser utifrån nettodriftskostnaderna/12–28-åring för 2023.

Bild 32. Andelen ungdomslokaler där en grundlig renovering kommer att genomföras (finns på investeringslistan) under de följande fem åren. Svaren har viktats med antalet ungdomslokaler i kommunerna.

Säkerställda renoveringsinvesteringar kommer att förverkligas ganska jämnt i de olika kommungrupperna under de följande fem åren. Bland alla respondenter (n=48) kommer 7 procent av ungdomslokalerna att renoveras under de följande 5 åren. Andelen säkerställda renoveringar är således betydligt mindre än andelen lokaler som är i behov av en renovering (33 procent). Antalet respondenter per fråga är betydligt mindre än i fråga om reparationsbehoven, så resultaten är i viss mån riktgivande. Utifrån siffrorna kan man dock förutse att en del reparationsskuld håller på att uppstå för ungdomslokalernas del under de närmaste åren.

17.2.2025

4.10 Ungdomslokalernas årliga kostnader och investeringsbehov

I det här avsnittet granskas ungdomslokalernas årliga kostnader och investeringsbehov i olika landskap. Syftet är att granska driftskostnaderna för ungdomslokalerna per ung person samt netto-driftskostnaderna och lyfta fram skillnaderna i kostnaderna mellan landskapen. Dessutom granskas hur väl den nuvarande finansieringen räcker till för att upprätthålla och utveckla ungdomslokalerna i olika kommuner, i synnerhet när skillnaderna förekommer enligt kommunstorlek och område. Detta ger en allmän bild av finansieringssituationen för ungdomslokalerna och dess inverkan på underhållet och utvecklingen av lokalerna.

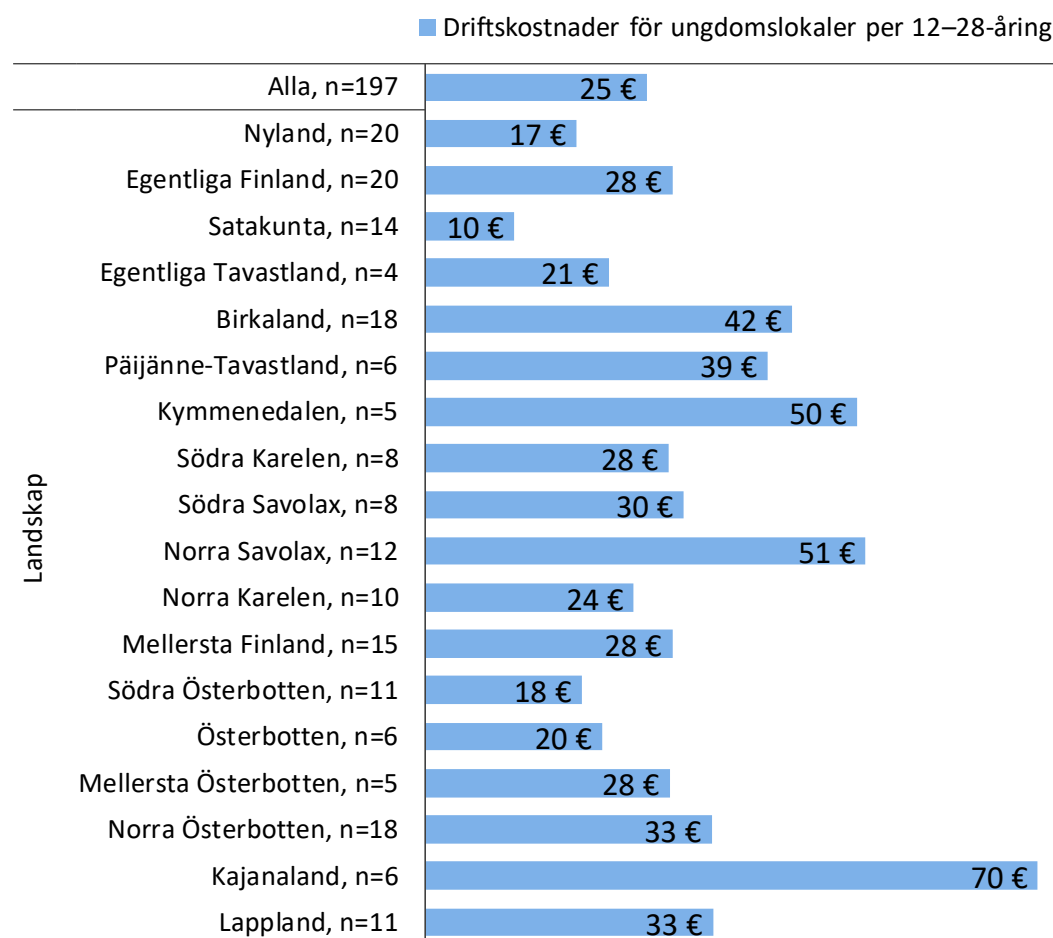

Bild 33. Driftskostnader för ungdomslokaler enligt landskap (interna och externa hyror, el, vatten, värme) per ung person i åldern 12–28 år. Källa: TT28-enkät om ungdomslokaler, n=197.

Driftskostnaderna för ungdomslokalerna är störst i Kajanaland, där kostnaderna för ungdomslokaler är 70 € för varje ung person i åldern 12–28 år. I Kajanaland är kostnaderna således nästan tre

17.2.2025

gångar högre än i hela landet i genomsnitt. Lägst är kostnaderna i Satakunta, där kostnaderna för ungdomslokalerna är endast 10 € per ung person. Skillnaderna i kostnaderna mellan landskapen är betydande.

Man bör förhålla sig med reservation till siffrorna för Egentliga Finland, Seinäjoki och Mellersta Österbotten, där man inte fick något svar från landskapets centralstad.

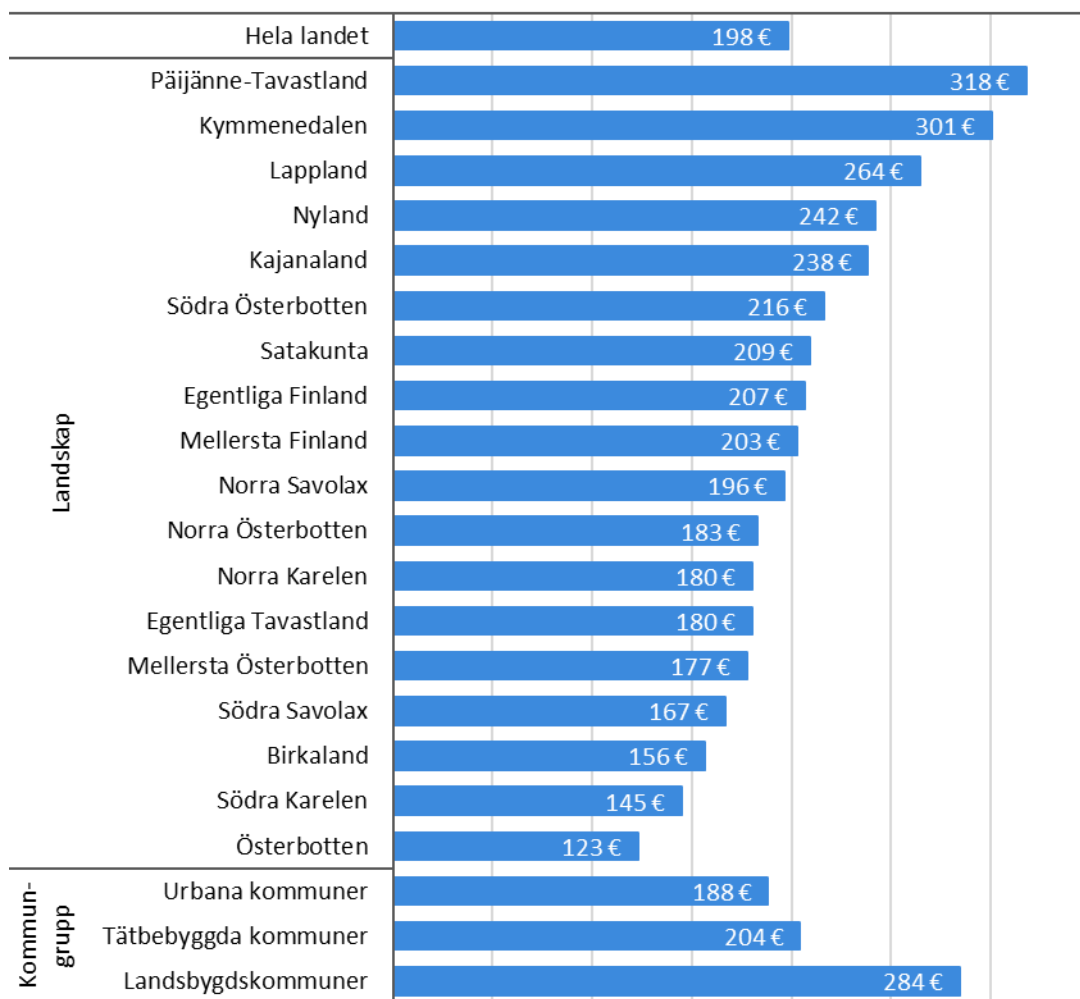
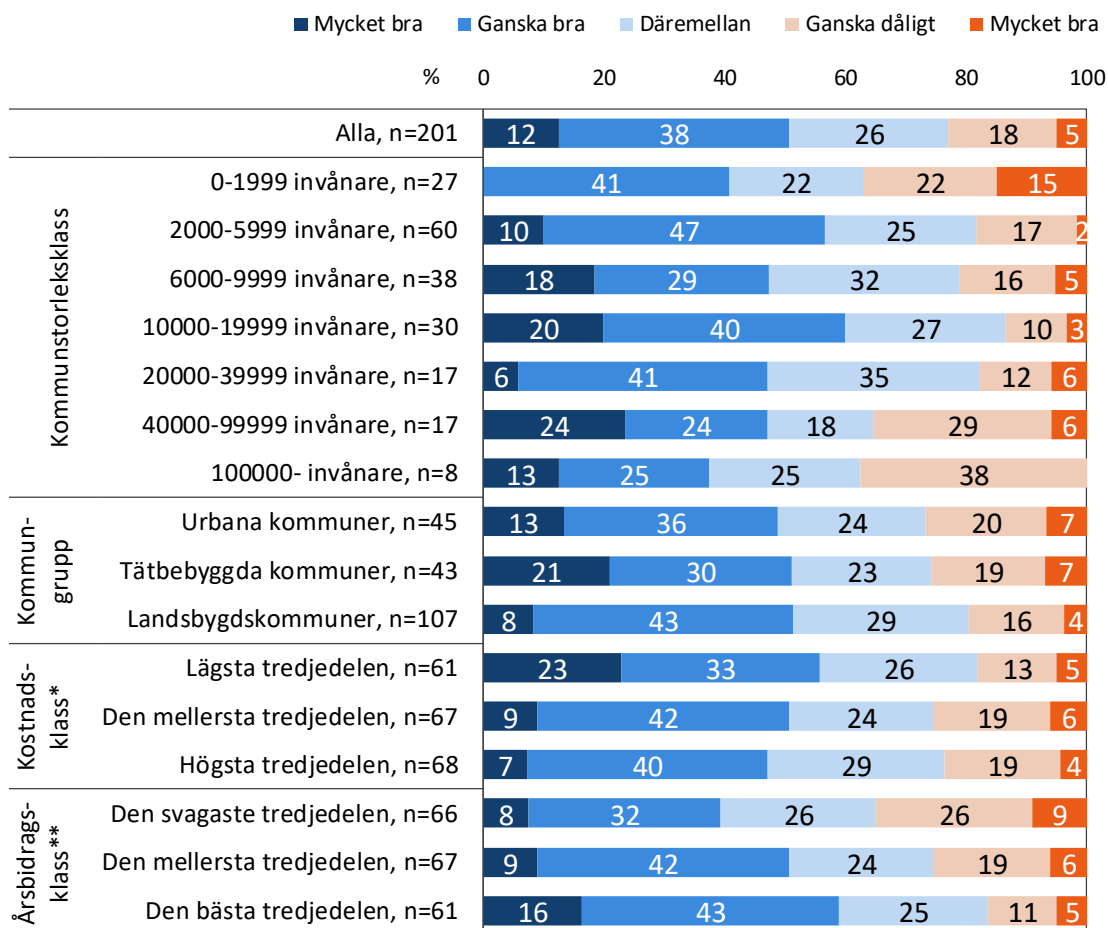

Bild 34. Ungdomstjänsternas nettodriftskostnader 2023 per ung person i åldern 12–28 år enligt landskap. Källa: Statskontoret.

Ungdomstjänsternas nettodriftskostnader (driftskostnader-driftsintäkter) är störst i Päijänne-Tavastland, där nettodriftskostnaderna per ung person i åldern 12–28 år är 100 € högre än i hela landet i genomsnitt, 298 €. Lägst är kostnaderna i Österbotten, där 116 € per ung person används för ungdomstjänster. Skillnaderna mellan landskapen är således ganska stora. I urbana kommuner

17.2.2025

är kostnaderna för ungdomstjänsterna per ung person mindre än i glesbebyggda kommuner, eftersom ett större antal unga i allmänhet kan innebära betydande skalfördelar.

*Kommunerna har delats in i tre klasser utifrån nettodriftskostnaderna/12–28-åring för 2023.

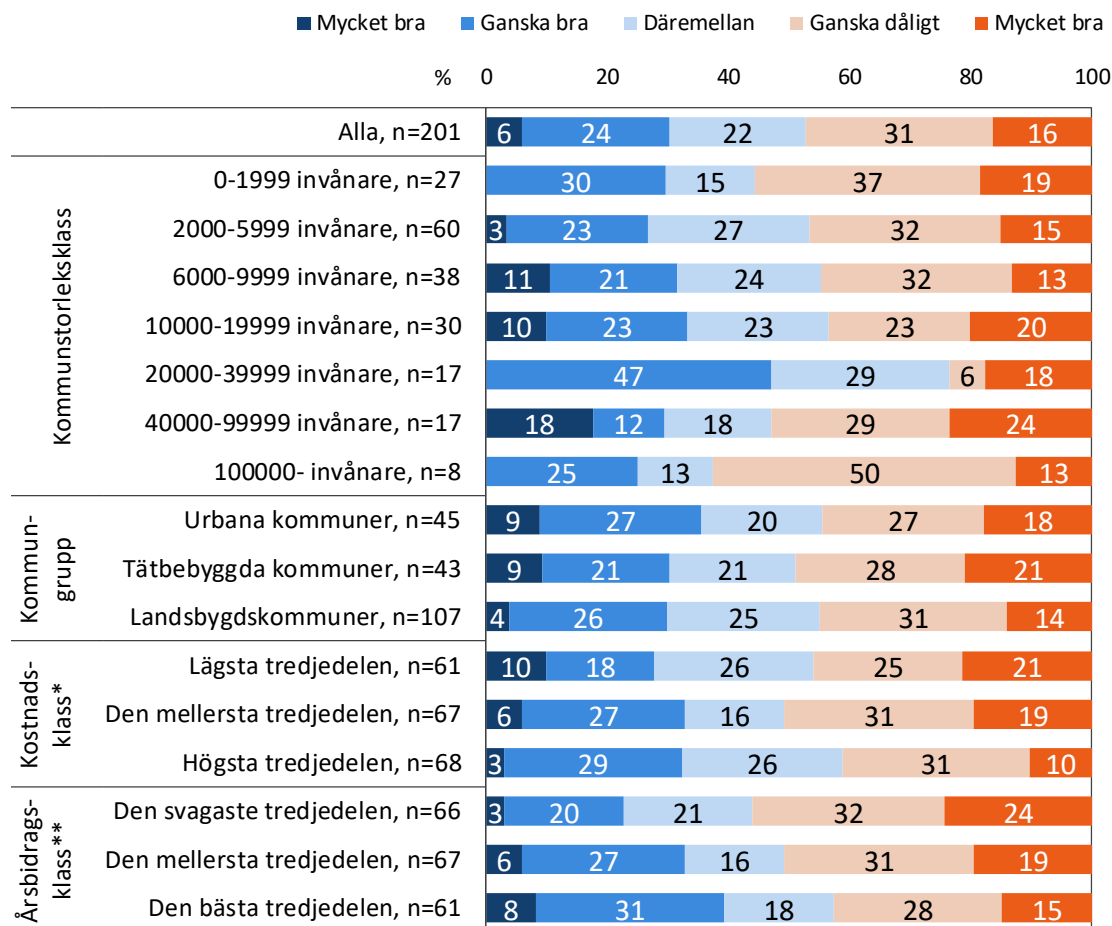
**Kommunerna har delats in i tre klasser utifrån årsbidraget 2024.

Bild 35. Fördelning av svaren på frågan Är den nuvarande finansieringen tillräcklig för ett ändamålsenligt underhåll av ungdomslokalerna?

Den nuvarande finansieringen räcker bra till för ett ändamålsenligt underhåll av ungdomslokalerna i hälften av kommunerna. I medelstora kommuner räcker finansieringen till för underhållet något bättre än i små kommuner eller stora städer. Granskat enligt kostnadsklassen räcker den nuvarande finansieringen ointuitivt bäst till för att upprätthålla ungdomslokalerna i de kommuner som hör till den lägsta tredjedelen i fråga om sina nettodriftskostnader. Detta beror på att i den lägsta tredjedelens klass betonas kommuner där de ungas åldersklass är relativt stor och därmed är nettodriftskostnaden i förhållande till 12–28-åringarna ganska låg. När man jämför på basis av hela

17.2.2025

kommunens årsbidrag så räcker pengarna i kommunerna med det högsta årsbidraget bäst till för ändamålsenligt underhåll och utveckling.

*Kommunerna har delats in i tre klasser utifrån nettodriftskostnaderna/12–28-åring för 2023.

**Kommunerna har delats in i tre klasser utifrån årsbidraget 2024.

Bild 36. Fördelning av svaren på frågan Är den nuvarande finansieringen tillräcklig för att utveckla ungdomslokalerna?

För att utveckla lokalerna räcker den nuvarande finansieringen väl till endast i en knapp tredjedel av kommunerna. I medelstora kommuner räcker finansieringen till för utveckling något bättre än i små kommuner eller stora städer. I urbana kommuner är finansieringen också något mer täckande i förhållande till utvecklingen.

17.2.2025

5 Sammanfattning av enkäten

Antalet ungdomslokaler varierar betydligt beroende på kommunstorlek och typ, och i stora kommuner finns ett klart större utbud än i mindre kommuner. I mindre kommuner är antalet ungdomslokaler i förhållande till ungdomsbefolkningen större än i stora kommuner där antalet ungdomslokaler är betydligt mindre.

Utifrån enkäten kan man också observera att de relativa skillnaderna i antalet ungdomslokaler mellan landskapen är ganska små med undantag av landskapet Nyland. I de landskap där kommunerna som svarade väl representerar landskapets kommungrupp, är antalet ungdomslokaler 0,7–1,3 ungdomslokaler per 12–28-åringar.

Landskapet Nyland är ett exceptionellt landskap på grund av sitt stora befolkningsunderlag och sin ungdomsbefolkning. Antalet ungdomslokaler i förhållande till de unga (åldersgruppen 12–28-åringar) är klart mindre i Nyland än i de övriga landskapen. Detta innebär dock inte nödvändigtvis att utbudet av ungdomslokaler i kommunerna i landskapet Nyland är otillräckligt jämfört med kommunerna i de övriga landskapen.

Största delen av representanterna för de kommuner som svarade på enkäten upplevde att antalet nuvarande ungdomslokaler motsvarade behoven väl. Bland svaren fanns dock negativa bedömningar och dessa kritiska bedömningar förekom särskilt bland svaren från stora kommuner och urbana kommuner. I de mindre kommunerna var nöjdheten med antalet ungdomslokaler på basis av svaren högre än i andra kommuner.

I största delen av kommunerna bedömdes ungdomslokalerna motsvara den nuvarande verksamhetens behov väl. Undantaget var respondenter i mindre kommuner vars nöjdhet är lägre än genomsnittet.

I planeringen och inriktningen av användningen av ungdomslokalerna fokuserade man i huvudsak på unga i åldern 10–21 år. Det fanns betydligt färre lokaler och verksamhet som var riktad till barn under 10 år och unga vuxna över 21 år.

Möjligheten till gruppverksamhet har ordnats väl i största delen av kommunerna, men i medelstora kommuner (40 000–99 999 invånare) är situationen sämre. I små kommuner och stora kommuner har möjligheten till verksamhet i grupp genomförts väl i alla ungdomslokaler, vilket tyder på starka resurser eller ett mindre antal ungdomslokaler.

I urbana kommuner och tätortskommuner är arrangemangen för möten på tu man hand mer omfattande, medan situationen är sämre i stora kommuner. I denna utredning kartlades dock inte ungdomstjänsternas övriga lokaler i större utsträckning. Man kan dock anta att även om det i de stora kommunerna inte fanns lokaler för möten på tu man hand för unga i ungdomslokalen/-gården, finns det andra platser reserverade för möten av detta slag i kommunerna.

17.2.2025

Internetförbindelserna är i skick i största delen av ungdomslokalerna, men i medelstora och stora kommuner (40 000 invånare och över) är andelen ungdomslokaler där internetförbindelserna fungerar lägre.

Ungdomslokalernas ägarskap varierar från kommun till kommun, men drygt hälften av kommunerna äger lokalerna själva. Detta är särskilt vanligt i små kommuner där nästan alla ungdomslokaler är i kommunens besittning. I de större kommunerna ägs en del av ungdomslokalerna av andra aktörer, såsom privata aktörer eller sammanslutningar, men trots detta är största delen av lokalerna fortfarande kommunens egna.

Tillgängligheten är en viktig del av ungdomslokalernas funktionalitet, men den förverkligas inte jämnt i alla kommuner. I mindre kommuner är tillgängligheten ofta en större utmaning och i många små kommuner finns det flera lokaler där tillgängligheten inte alls förverkligas. I de större kommunerna förverkligas tillgängligheten delvis. Detta kan begränsa vissa ungas möjligheter att delta i verksamheten och framhäver behovet av tillgänglighetslösningar särskilt i landsbygdskommunerna.

Ungdomslokalerna är vanligtvis öppna från tisdag till fredag, och fredag är en särskilt populär dag att hålla öppet i många kommuner. I urbana kommuner är öppettiderna mer omfattande och någon ungdomslokal är i allmänhet öppen nästan varje dag, med undantag av söndagar. I mindre kommuner kan öppettiderna vara mer begränsade, vilket för sin del kan påverka lokalernas användningsgrad och de ungas möjligheter att utnyttja de tjänster som erbjuds.

De fysiska förhållandena, såsom möbler och belysning, är i skick i de flesta ungdomslokaler, men brister förekommer mest i de små kommunerna. Den allmänna säkerheten i lokalerna bedöms vara god i nästan alla kommuner och brandsäkerheten är i skick i största delen av lokalerna. I mindre kommuner har man dock observerat vissa utvecklingsbehov, särskilt när det gäller att ordna bevakningstjänster på veckoslut eller kvällar. Detta kan påverka användningen av lokalerna kvällstid och de ungas upplevelse av säkerheten.

Digitala ungdomslokaler, såsom utnyttjande av Discord, används i vissa kommuner, och mobila ungdomslokaler, såsom ungdomspaketbilar eller pop-up-lokaler, utnyttjas i cirka en fjärdedel av kommunerna. Dessa alternativa verksamhetsformer erbjuder flexibilitet och gör det möjligt att föra ungdomstjänsterna närmare de unga, särskilt i områden där det inte finns tillräckligt med fasta ungdomslokaler eller där användningen av dem annars är begränsad.

Behovet av renovering av lokalerna har ökat särskilt i små kommuner, där många ungdomslokaler har ett betydande behov av renovering under de kommande fem åren. Hittills har endast ett fåtal kommuner fattat beslut om renoveringar och i investeringsplanerna har endast en liten del av de kända behoven beaktats. Detta ökar risken för att reparationsskulden ackumuleras och kan i fram-

17.2.2025

tiden påverka lokalernas säkerhet och användbarhet. I synnerhet i de små kommunerna är renoveringsbehoven stora under de kommande fem åren, men endast i få kommuner har man beslutat om renoveringar.

Kostnaderna för ungdomslokaler varierar avsevärt mellan kommunerna och landskapen. I glesbefolkade områden är kostnaderna per ung person lägre, men antalet unga i förhållande till befolkningen är också större. Variationerna i kostnaderna kan reflekteras i de tillgängliga resurserna för underhåll och utveckling av lokalerna, men också i lokalernas tillgänglighet och användningsmöjligheter.

Den nuvarande finansieringen räcker väl till för att upprätthålla ungdomslokaler i cirka en tredjedel av kommunerna, vilket i framtiden kan ta sig uttryck i att större reparationsentreprenader blir vanligare. I fråga om utvecklingsfinansieringen är situationen ännu mer utmanande. Endast mindre än en tredjedel av kommunerna upplever att utvecklingsfinansieringen är tillräckligt bra, vilket kan fördröja moderniseringen av lokalerna och utvecklingen av nya verksamhetsformer. Detta begränsar möjligheterna att svara på de ungas föränderliga behov och utnyttja nya verksamhetsmöjligheter.

17.2.2025

6 Slutsatser

”Utredning av ungdomslokaler” som genomförs av undervisnings- och kulturministeriet är en del av åtgärdsprogrammet Sunda lokaler 2028. Utredningen hör till helheten ”Mot ett övergripande främjande av välfärden och beaktande av användarna i offentliga byggnader”. I projektet har ministerierna egna ansvarsområden och överenskomna åtgärder i anslutning till programmet.

Bristen på material om ungdomslokalerna och till exempel brokigheten hos begreppen som användes var överraskande. Begreppen ungdomslokal och ungdomsgård är mångtydiga. Båda begreppen används korsvis: lokalen kan vara en gård och gården kan vara en lokal och båda kan vara byggnader. När vi tolkade enkätresultaten upptäckte vi att vi inte i alla svar kunde tolka i vilken betydelse respondenten hade använt något av dessa begrepp. Vi lärde oss att om man vill veta något i anslutning till byggnaden, ska man i frågeställningen beakta att en ungdomsgård kan avse en hel byggnad, en del av en byggnad eller ett enskilt utrymme.

Förändringarna i befolkningsstrukturen kommer att påverka många saker, såsom antalet användare av ungdomslokalerna och överlag antalet lokaler, behovet av och viljan att renovera lokalerna, kostnaderna för verksamhet och underhåll per ung person, öppettiderna och tillgängligheten. I vissa delar av Finland måste man nu och under de närmaste åren inse hur snabba, omfattande och kännbara förändringarna är för ungdomslokalerna.

I flera landskap har antalet unga minskat betydligt och håller enligt befolkningsprognoserna fortfarande på att minska. Om befolkningsutvecklingen förverkligas enligt prognoserna kommer vi att ha stora områden där det finns få unga och där en del av dem bor långt från andra unga – och ungdomstjänsterna. Å andra sidan drar vissa tillväxtcentrum till sig just unga på grund av studie- och arbetsplatser. I båda fallen kommer det att vara svårt att uppskatta och beakta antalet användare av ungdomslokalerna.

I tillväxtcentrumen kommer antalet ungdomslokaler och underhållet och renoveringen av byggnaderna samt genomförandet av nya investeringar att utgöra en egen utmaning under sådana tider då de offentliga resurserna är knappa. Problemet i de krympande landskapen – och kommunerna – är delvis detsamma: varifrån ska man få resurser för underhåll och renovering av byggnaderna? Å andra sidan kan den största utmaningen under de kommande åren i många kommuner vara att uppnå ett tillräckligt antal användare för att ungdomslokalerna ska kunna hållas öppna.

I synnerhet i de mindre kommunerna där antalet unga förutspås minska, kan flera kommuner tolka det som ett realistiskt alternativ att låta bli att genomföra nödvändiga renoveringar när antalet användare minskar. Det kan bli vanligare i kommunerna att ersätta en ungdomslokal med till exempel en mobil ungdomslokal på grund av tillgängligheten och den relativt låga genomsnittliga kostnaden.

17.2.2025

Enligt enkätresultaten verkar de mobila ungdomslokalerna numera närmast vara tjänster som kompletterar de större kommunernas utbud av ungdomstjänster och som är mer sällsynta i små kommuner. I framtiden kan de mobila tjänsterna bli en kostnadseffektiv serviceform som ersätter de traditionella ungdomslokalstjänsterna i små och medelstora kommuner. Detsamma gäller digitala ungdomslokaler vars årskostnad hittills har varit låg.

Det centrala målet för åtgärdsprogrammet Sunda lokaler 2028 är att främja användarnas välbefinnande och beakta användarna i offentliga byggnader. Här i slutet är det bra att lyfta fram ett par av enkätresultaten: alla ungdomslokaler är inte tillgängliga och ungdomarna använder ungdomslokaler vars brandsäkerhet inte är i skick. Enligt enkätresultaten är ventilationen, inomhustemperaturerna eller inomhusluftens kvalitet inte i skick i omkring en tiondel av kommunerna.

I synnerhet när det gäller ungdomslokaler bör tillgänglighet förstås mer omfattande än den fysiska tillgängligheten. Det centrala syftet med ungdomslagen är att främja likabehandling och jämställdhet bland unga samt tillgodoseendet av deras rättigheter. Det minsta kommunen som innehavare av en ungdomslokal kan göra är att garantera att varje ung person i kommunen trots fysiska eller psykiska begränsningar eller utmaningar i anslutning till sinnena har tillgång till den ungdomslokal som kommunen upprätthåller. Dessutom ska kommunerna aktivt främja en jämlik och jämställd användning av de nuvarande och kommande ungdomslokalerna. Förutom att avlägsna fysiska hinder kan det även innebära att man identifierar och förverkligar attityd- eller säkerhetsrelaterade åtgärder.

Försummelse av brandsäkerheten i ungdomslokalerna kan inte motiveras på något sätt. Tillsynsansvaret mellan byggnadens ägare och tillsynsmyndigheten ska fungera och användarna ska följa givna säkerhetsanvisningar.

Fastighetsägaren är skyldig att känna till sina egna byggnader, deras riskfaktorer och brister. Fastighetsägaren ska göra upp en långsiktig underhålls- och finansieringsplan (fi. PTS) och ungdomslokalerna ska vara jämlika i förhållande till ägarens övriga lokaler i planen i fråga. Detta får inte påverkas av att antalet barn och unga minskar.

Utöver det som redogjorts för ovan ska även ungdomslokalerna och -gårdarna tas med i kommunernas kolneutralitetsdiskussion: vilka åtgärder innebär uppnåendet av kolneutralitetsmålet för 2035 för kommunens nuvarande ungdomslokaler och -gårdar?

Vi behöver alternativ till traditionella ungdomslokaler och -gårdar. Ungdomslokaler som byggts i anslutning till allaktivitetshus, skolor och bibliotek är en ganska traditionell lösning. Mångfunktionella lokaler, som har flera användargrupper under olika tider på dagen eller under veckan, är en annan lösning. Men vi behöver något annat. Enligt lagen ska unga höras och göras delaktiga i behandlingen av ärenden som gäller dem. I samarbete och växelverkan med representanter för de unga och ungdomsfullmäktige på den egna orten har kommunen möjlighet att skapa nya innovationer även i fråga om ungdomslokalerna.

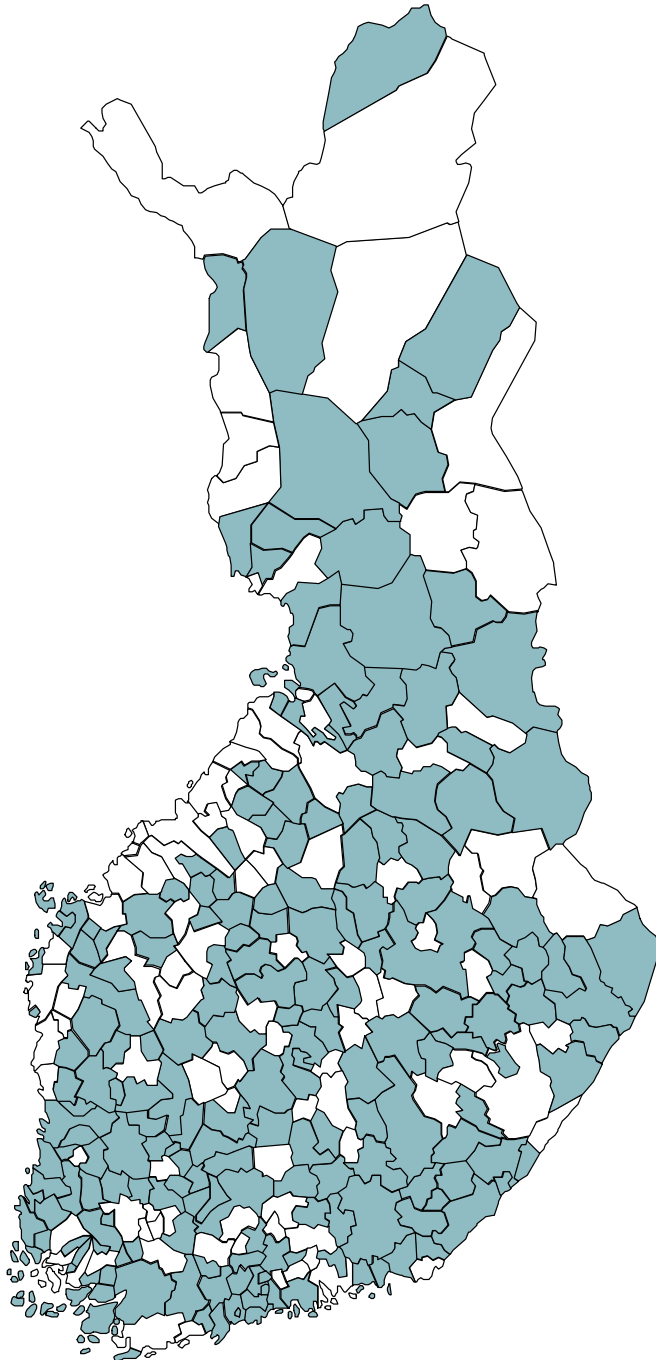
17.2.2025

De ungas synpunkter på och erfarenheter av ungdomslokalerna lämnades utanför denna utredning. Det finns alltså ännu något att utreda vidare.

17.2.2025

Bilagor

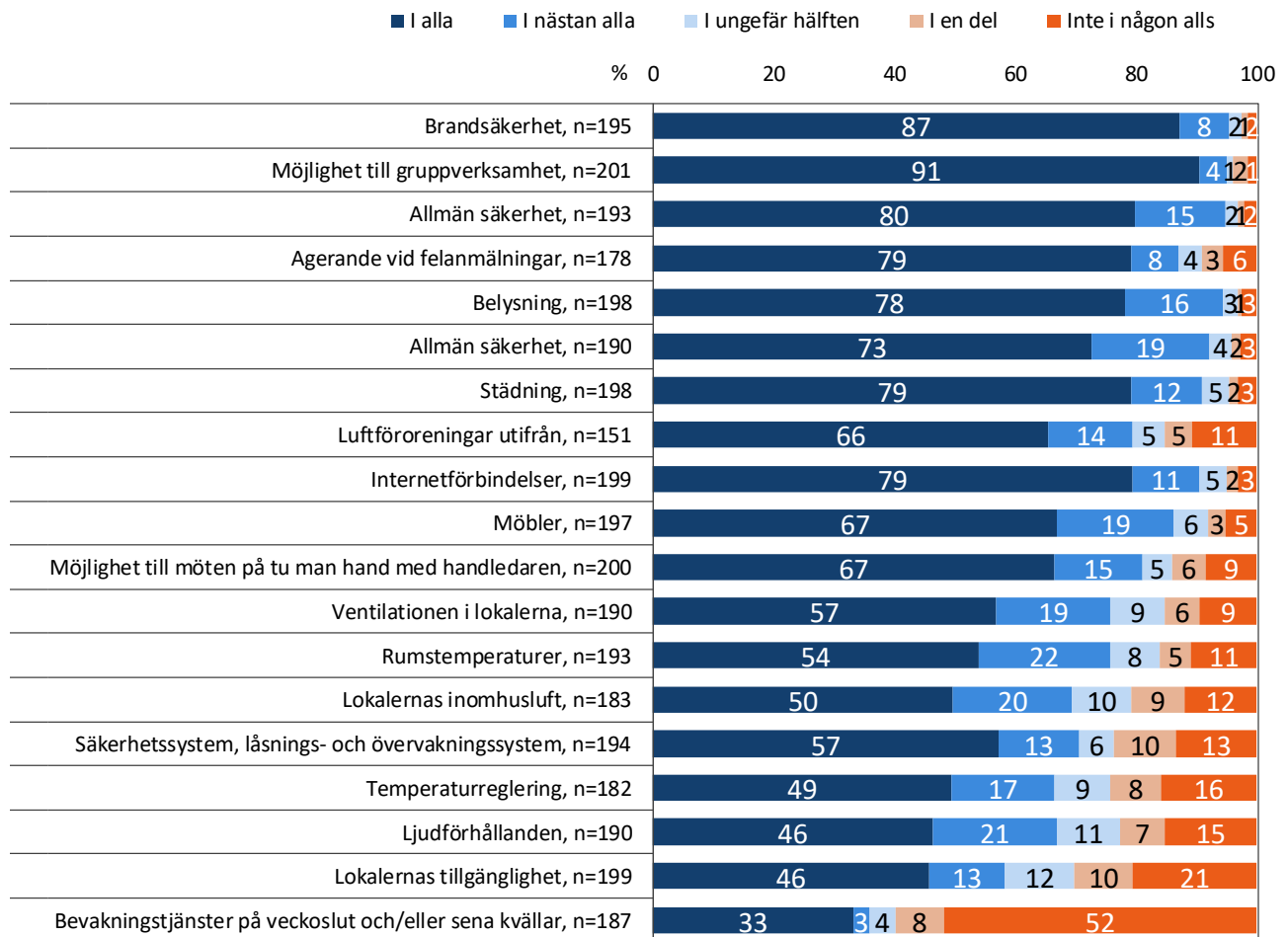
Bilaga 1. Kommuner som svarat på enkäten om ungdomslokaler.

Ackas	Kivjärv	Pukkila
Asikkala	Kumo	Punkalaidun
Aura	Konnevesi	Puolanka
Enonkoski	Kontiolax	Puumala
Esbo	Korsnäs	Pyttis
Eura	Koskis	Pyhäntä
Euraâminne	Kotka	Pyhäntä
Evijärvi	Kouvola	Pälkäne
Haapajärvi	Kuhmo	Pöytis
Haapavesi	Kuhmois	Reso
Kartö	Kuopio	Ranua
Halso	Kurikka	Raumo
Fredrikshamn	Gustavs	Rautjärvi
Hangö	Kyyjärvi	Ristijärvi
Gustav Adolfs	Kärsämäki	Rovaniemi
Hattula	Lahtis	Ruokolax
Hausjärvi	Laihela	Rusko
Heinola	Letala	Saarjärvi
Heinävesi	Lappträsk	Salo
Helsingfors	Lapinlahti	Sastamala
Hirvensalmi	Villmanstrand	Sagu
Vittis	Lappo	Savitaipale
Hyvinge	Laukas	Savukoski
Tavastkyrö	Lemi	Siikais
Tavastehus	Lembois	Sibbo
Ijo	Leppävirta	Sjundeå
Itis	Lüningo	Soini
Ilkalis	Libelits	Sonkajärvi
Ilmola	Lojo	Sotkamo
Ilomants	Lumijoki	Sulkava
Imatra	Luumäki	Suomussalmi
Storå	S:t Märten	Sysmä
Storkyro	Merijärvi	Säkylä
Joensuu	Miehikkälä	Taipalsaari
Jorois	S:t Michel	Taivalkoski
Juga	Muhos	Tövsala
Jyväskylä	Muonio	Tammela
Jämijärvi	Korsholm	Tammerfors
Jämsä	Muurame	Tervo
Träskända	Mäntsälä	Tervola
S:t Karins	Mäntyharju	Tohmajärvi
Kaavi	Nakkila	Torneå
Kajana	Nivala	Tusby
Kangasala	Nokia	Ulvby
Kangasniemi	Nousis	Urdiala
Kankaanpää	Nurmijärvi	Utajärvi
Högfors	Oripää	Utsjoki
Karstula	Orivesi	Uurainen
Karvia	Oulainen	Nystad
Kaskö	Uleåborg	Vaala
Kauhajoki	Outokumpu	Vasa
Kauhava	Pemmar	Valkeakoski
Grankulla	Pargas	Vanda
Keitele	Pedersöre	Varkaus
Kemijärvi	Pelkosenniemi	Vemo
Keminmaa	Perho	Vetil
Kimitoön	Pieksämäki	Vieremä
Kervo	Pielavesi	Vichtis
Keuru	Pihtipudas	Viitasaari
Kihniö	Birkala	Vindala
Kinnula	Polvijärvi	Virdois
Kyrkslätt	Påmark	Ylivieska
Kides	Björneborg	Ylöjärvi
Kittilä	Borgå	Etseri
Kiuruvesi	Pudasjärvi	Äänekoski

17.2.2025

Bilaga 2. Fråga: Bedöm egenskaperna hos ungdomslokalerna i er kommun. I hur stor del av ungdomslokalerna i er kommun är följande saker i skick?

17.2.2025

Bilaga 3 Lärdomsprov och undersökningar efter 2015.

Sökord: nuokkari, nuorisotila, nuorisotalo, nuoriso, nuta.

Avhandling

Georg Boldt, 2021. Citizens in Training: How institutional youth participation produces bystanders and active citizens in Finland. Tammerfors universitet. Länk: [Citizens in Training: How institutional youth participation produces bystanders and active citizens in Finland - Trepo](#)

Pro Gradu

Tiia Juopperi, 2022. Nuorisotyötä verkossa Turun Tyttöjen Talon verkon kautta toteutettavan toiminnan kehittäminen Keijun varjo -hankkeen ja Sua varten somessa -hankkeen kokemusten pohjalta. Åbo universitet. Länk: [Nuorisotyötä verkossa - tutkimus](#)

Jonna Koivuniemi, 2015. "It is our home" Maahanmuuttajataustaisten tyttöjen näkemyksiä Underground-nuorisotilan tilallisuudesta. Tammerfors universitet. Länk: ["It is our home" nuorisotilan tilallisuus -tutkimus](#)

YH-lärdomsprov

Rosa Autio, 2024. Kohti uutta nuorisotaloa Tilan ja turvallisuuden kokemus nuoren näkökulmasta osallistuvan kaupunkisuunnittelun keinoin. Humanistiska yrkeshögskolan. Länk: [Kohti uutta nuorisotaloa - tutkimus](#)

Roope Lindgren, 2022. Työntekijälähtöinen käyttöasteen tehostaminen nuorisotiloilla: kehittämissuunnitelma Turun kaupungin nuorisopalveluille. Humanistiska yrkeshögskolan. Länk: [Työntekijälähtöinen käyttöasteen tehostaminen nuorisotiloilla - tutkimus](#)

Essi Taino och Annika Väinä, 2022. Yhteisöllisyys verkkonuorisotilatyössä. Tammerfors yrkeshögskola. Länk: [Yhteisöllisyys verkkonuorisotilatyössä - tutkimus](#)

Laura Häkkänen, 2019. Päiväkoti-nuorisotila Helsingin Postipuistoon. Yrkeshögskolan Metropolia. Länk: [Päiväkoti-nuorisotila Helsingin Postipuistoon - tutkimus](#)

Johanna Hurme, 2017. Kulttuurisen avoimen nuorisotilan käyttöasteen kehittäminen. Humanistiska yrkeshögskolan. Länk: [Kulttuurisen avoimen nuorisotilan käyttöasteen kehittäminen - Theseus](#)

Hanna-Marie Naukkarinen, 2015. Viihtyisät ja monikäyttöiset nuorisotilat: Suunnitelma Lielahden nuorisokeskukseen. Kymmenedalens yrkeshögskola Länk: [Viihtyisät ja monikäyttöiset nuorisotilat - tutkimus](#)

Blogginlägg

Aino Tormulainen och Eila Kauppinen, 2022. Liikkuva nuorisotyö. Ungdomsforskningsallskapet. Länk: [Liikkuva nuorisotyö - blogikirjoitus](#)